

Žalingų medžiagų vartojimas ir socialiniai veiksniai

Kaunas

Lietuva

2019

JAUNIMO PLANETOS METODO PRISTATYMAS

1990 m. Islandijos socialinių mokslininkų grupė, kartu su politikos formuotojais ir vykdytojais, užmezgė bendradarbiavimą siekdami geriau suprasti socialinius veiksnius, įtakančius žalingų medžiagų vartojimą tarp paauglių, bei galimus prevencijos būdus. Tuo metu Islandija pirmavo alkoholio, tabako ir kitų pavojingų vaistų vartojime, lyginant su kitomis Europos šalimis. Žalingų medžiagų vartojimas tarp Islandijos paauglių nuolatos augo nepaisant daugelio prevencinių projektų, kurie buvo vykdomi Islandijoje tuo metu.

Islandijos socialinių tyrimų ir analizės centras (ISTAC) sukūrė tyrimais paremtą metodą, skirtą medžiagų vartojimo tarp paauglių prevencijai. Tyrimų metu dalyvavo įvairių sričių suinteresuotosios šalys, kurios kartu aktyviai dirbo kurdamos šį bendruomeninį, socialiai integruotą metodą.

Šis modelis grindžiamas trimis ramsčiais:

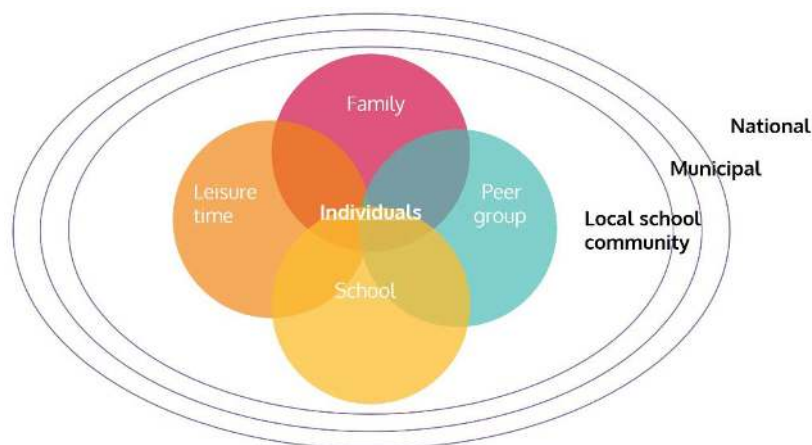
1. Tyrimais paremta praktika
2. Bendruomeniniu požiūriu
3. Dialogo tarp tyrėjų, politikos formuotojų ir vykdytojų užmezgimu ir palaikymu.

Kurdamas šį metodą, ISTAC vadovavosi pasaulinių tyrimų išvadomis, taip pat savo stebėjimais vietoje, analizuodamas individualius ir visuomeninius veiksnius, didinančius paauglių žalingų medžiagų vartojimo tikimybę Islandijoje. Remiantis literatūra ir savo pačių atlikto darbo metu gauta informacija, buvo sukurtas bendruomeninis metodas, skirtas atgrasyti paauglius nuo medžiagų vartojimo. Metode pabrėžiamas visų suinteresuotųjų šalių subūrimas turint tikslą sukurti paramos, stebėsenos ir galimybių tinklą, skirtą teigiamam jaunimo vystymuisi vietos bendruomenės lygmenyje.

Prevencijos modelio tikslas buvo parodyti, kad galima parengti teorija pagrįstą intervenciją, kuri skatintų ir didintų socialinį kapitalą vietos bendruomenėje, siekiant sumažinti žalingų medžiagų vartojimo tarp paauglių tikimybę stiprinant tėvų ir mokyklos palaikymą bei atitinkamas tinklo galimybes. Parengtas modelis sieja nuolatinį duomenų rinkimą nacionaliniu lygmeniu su jų apmąstymu vietos lygmeniu bei veiksmis, stiprinančiais socialinį kapitalą. Šiuo modeliu yra grindžiamas *Jaunimo Europoje* metodas, kuris buvo išplėtotas į „Jaunimo planetos“ metodą.

PENKI PAGRINDINIAI „JAUNIMO PLANETOS“ PRINCIPAI

1. „Jaunimo planeta“ pirmiausiai yra prevencinis metodas, skirtas stiprinti socialinę aplinką.
2. „Jaunimo planeta“ pabrėžia bendruomenės veiksmus ir žvelgia į mokyklą kaip į natūralų kaimynystės/raiono pastangų, nukreiptų stiprinti vaikų ir paauglių sveikatą, mokymąsi bei sėkmę gyvenime, centrą.
3. „Jaunimo planeta“ įtraukia ir įgalina bendruomenės narius priimti praktinius sprendimus naudojant vietinius, aukštos kokybės, prieinamus duomenis ir diagnostiką.
4. „Jaunimo planeta“ suburia tyrėjus, politikos formuotojus, vykdytojus ir bendruomenės narius į vieningą komandą, pasišventusią spręsti sudėtingas, realias problemas.
5. „Jaunimo planeta“ derina sprendimo mastą su problemos mastu, akcentuodama visapusišką, ilgalaikę intervenciją ir pastangas telkti atitinkamus bendruomenės išteklius.

Laisvalaikis Mokykla	Šeima	Bendraamžių grupė	Pavieniai asmenys
Vietos mokyklos bendruomenė		Savivaldybės	Nacionalinis

„Jaunimo planeta“ metodo, skirto medžiagų vartojimo prevencijai, pagrindinės intervencijos sritys

METODAS IR DUOMENŲ RINKIMAS

Tyrimas, naudojant pilnai palygintiną pagrindinį klausimyną, yra vykdomas visose dalyvaujančiose savivaldybėse. Apklauso vykdymui turi būti pasirinkta įprasta savaitė, t.y. ne savaitė, einanti po švenčių ar kitų svarbių tą pačią savaitę numatytų įvykių. Kadangi palygintinų duomenų rinkimas turi esminės reikšmės, yra sudaromas standartizuotas imčių sąrašas bei visiškai vengiama patogių pasirinkčių.

Naudojant ISTAC parengtą procesą, duomenys buvo renkami pasitelkiant pieštuku ar rašikliu pildomą klausimyną ar internetinę apklausą, vykusią nuo 2018 m. spalio mėn. iki 2019 m. vasario mėn. Apklausa buvo vykdoma užsiėmimų metu, ir klausimynui užpildyti reikėjo apytiksliai 60 minučių. Mokiniais buvo nurodyta niekur klausimyne nerašyti savo pavardžių, socialinio draudimo numerių ar kitos juos identifikuojančios informacijos. Užbaigus, mokiniams buvo liepta užklijuoti užpildytą klausimyną voke, kuris buvo pateiktas šiuo tikslu, ir grąžinti voką auklėtojais.

Tikslinė grupė yra 15-16 metų mokiniai, ir visos išvados yra grindžiamos šios grupės pateiktais atsakymais. Kiekviename mieste respondentai buvo atrenkami atsitiktiniu būdu. Respondentų vienetas buvo mokyklos klasė, o ne visa mokykla ar atskiras mokinys. Mokyklos klasės buvo atrenkamos atsitiktiniu būdu iš kiekvieno dalyvaujančio miesto klasių sąrašo. Bendras moksleivių skaičius buvo naudojamas tais atvejais, kai moksleivių skaičius buvo mažesnis nei respondentų vieneto dydis.

Siekiant užtikrinti tikslumą, respondentai buvo neįtraukiami, jeigu apklausoje buvo įrodymų, kad jie atsakymus teikė netiksliai ar nesąžiningai. Neįtraukimo kriterijai apėmė atsakymą apie fiktyvių narkotikų vartojimą ir atsakymą, kad kiekviena medžiaga buvo išbandyta 40 ir daugiau kartų.

Toks pats pagrindinis klausimynas buvo naudojamas kiekvienoje savivaldybėje. Į klausimyną buvo įtraukti klausimai dėl medžiagų vartojimo (pastaruoju metu ir gyvenimo eigoje), taip pat klausimai apie daugelį socialinių veiksnių, įgalinančių atskleisti piktnaudžiavimą medžiagomis ir rodančių atitinkamą riziką bei apsaugos veiksnius kiekviename mieste, dalyvavusiame medžiagų vartojimo tyrime. Bendruomenėje, šeimoje, mokykloje, santykiuose tarp bendraamžių ir atskirame asmenyje slypi tiek rizikos, tiek apsauginiai veiksniai. Apsauginiai veiksniai gali sušvelninti ar mažinti galimos rizikos veiksnius, tad, stiprinant apsauginius veiksnius, stiprinama apsauga nuo neigiamų pasekmių. Rizikos veiksniai yra tokie, kurie gali didinti neigiamų pasekmių tikimybę ir nulemti

medžiagų vartojimą. Rizikos veiksnių padidėjimą galima sieti su neigiamų pasekmių padidėjimu.

1 lentelė. Dalyvaujantys moksleiviai kiekviename mieste, savivaldybėje ar šalyje.

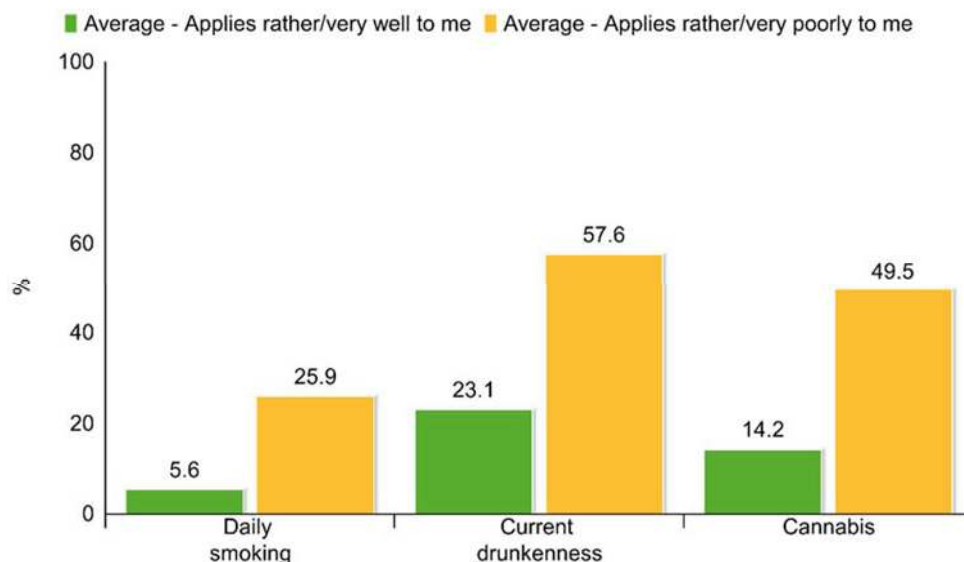
Miestas/Šalis		Berniukai	Mergaitės	Iš viso
Bukareštas	Skaičius:	1155	1275	2434
	% šalyje	47,5%	52,4%	100%
Talinas	Skaičius:	1051	1280	2338
	% mieste	45%	54,7%	100%
Kaunas	Skaičius:	838	891	1754
	% mieste	47,8%	50,8%	100%
Klaipėda	Skaičius:	429	466	906
	% mieste	47,4%	51,4%	100%
Klaksvikas	Skaičius:	45	24	69
	% mieste	65,2%	34,8%	100%
Visi miestai	Bendras skaičius:	3518	3936	7454
		Nenurodyta lytis ar miestas:	47	

KAIP INTERPRETUOTI KRYŽMINĘ LENTELĘ

Kryžminės lentelės rodo vieno kintamojo dažnį kiekvieno kito kintamojo dydžio atžvilgiu. Šiame pavyzdyje rodomi dalyviai, kurie vartojo kanapes vieną kartą ar dažniau, kasdien rūkė, prisigėrė per pastarąsias 30 dienų, lyginant su kiekvienu konkrečiau kintamojo dydžiu.

Žalias stulpelis rodo paauglių, kurie vartojo kanapes vieną kartą ar dažniau per savo gyvenimą, kasdien rūkė ar prisigėrė per pastarąsias 30 dienų, procentą pagal tėvų stebėjimo lygį. Tai yra moksleiviai, kurie atsakė, kad teiginys, jog jų tėvai žino, kur jie yra vakarais, jų atvejui iš dalies tinka ar visiškai tinka.

Geltonas stulpelis apima tokią pat informaciją, tačiau šį kartą moksleiviai nurodo, kad teiginys, jog jų tėvai žino, kur jie yra vakarais, jų atvejui iš dalies netinka ar visiškai netinka.

Kryžminės lentelės pavyzdys. Paauglių, kurie prisigėrė per pastarąsias 30 dienų, kasdien rūkė ar vartojo kanapes vieną kartą ar dažniau per savo gyvenimą, procentas pagal tėvų stebėjimo lygį.

Vidurkis – Man tinka iš dalies/visiškai tinka

Vidurkis – Man netinka iš dalies/visiškai netinka

Rūkymas kiekvieną dieną Prisigėrimas Kanapių vartojimas

ATASKAITOS STRUKTŪRA

MEDŽIAGŲ VARTOJIMAS

1 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie yra rūkę cigaretės vieną kartą ar dažniau per savo gyvenimą.....	9
2 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie yra rūkę cigaretę vieną kartą ar dažniau per pastarąsias 30 dienų.....	9
3 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie rūko cigaretės kiekvieną dieną.....	10
4 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie yra rūkę elektroninę cigaretę vieną kartą ar dažniau per savo gyvenimą.....	10
5 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie yra rūkę elektroninę cigaretę vieną kartą ar dažniau per pastarąsias 30 dienų.....	11
6 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie rūko elektronines cigaretes kiekvieną dieną.....	11
7 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie vartojo kramtomąjį ar uostomąjį tabaką vieną kartą ar dažniau per savo gyvenimą.....	12
8 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie vartojo kramtomąjį ar uostomąjį tabaką vieną kartą ar dažniau per pastarąsias 30 dienų.....	12
9 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie rūkė kaljaną/vandens pypkę vieną kartą ar dažniau per savo gyvenimą.....	13
10 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie rūkė kaljaną/vandens pypkę vieną kartą ar dažniau per pastarąsias 30 dienų.....	13
11 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie išgėrė alkoholio vieną kartą ar dažniau per pastarąsias 30 dienų.....	14
12 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie prisigėrė vieną kartą ar dažniau per savo gyvenimą.....	14
13 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie prisigėrė vieną kartą ar dažniau per pastarąsias 30 dienų.....	15
14 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie geria alkoholį kartais ar dažnai toliau nurodytose vietose: savo namuose, kitų namuose, lauke, bare ar klube, diskotekoje ir jaunimo klube/centre.....	15
15 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie vartojo toliau nurodytas medžiagas vieną kartą ar dažniau per savo gyvenimą: receptinius migdomuosius	

ar raminančius vaistus, kanapes, amfetaminą, LSD, ekstazį, kokainą, heroiną ir grybus 16

16 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie vartojo toliau nurodytas medžiagas vieną kartą ar dažniau per savo gyvenimą: uostomąjį tabaką, anabolinius steroidus, naminukę/samanę, žolinius/organinius narkotikus, linksminamąsias dujas, teisėtus narkotikus, opioidinius narkotikus be gydytojo recepto 16

17 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie gėrė alkoholį, prisigėrė, rūkė cigaretes, vartojo kanapes ir naudojo elektroninę cigaretę pirmą kartą savo gyvenime būdami 13 metų ir jaunesni.....17

BENDRAAMŽIŲ GRUPĖ

- 18 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie visiškai sutinka/iš dalies sutinka, kad kartais būtina rūkyti cigaretes, gerti alkoholį ar vartoti kanapes, siekiant nelikti grupės nuošalyje.....17
- 19 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie mano, kad dauguma/beveik visi jų draugai: rūko cigaretes, geria alkoholį, prisigėrė ne mažiau nei vieną kartą per mėnesį, vartoja kanapes.....18
- 20 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas, lyginant su suvoktu bendraamžių girtumo per mėnesį dažniu.....18
- 21 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas, lyginant bendraamžių pripažinimu. Kartais būtina rūkyti cigaretes, siekiant nelikti bendraamžių grupės nuošalyje.....19

LAISVALAIKIS

- 22 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie buvo lauke po dešimtos valandos vakaro 3 ir daugiau kartų per praėjusią savaitę.....19
- 23 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie buvo lauke po vidurnakčio per praėjusią savaitę.....20
- 24 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie lankė sporto klubą/komandą tris kartus per savaitę užsiiminėjo sportu klube/komandoje tris kartus ar dažniau ir fiziškai sportavo tris kartus per savaitę ar dažniau....20
- 25 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie dalyvauja organizuotoje rekreacinėje ar popamokinėje veikloje du kartus per savaitę ar dažniau.....21
- 26 paveikslas. Fizinė veikla tarp paauglių Kauno mieste. Kiek dienų per paskutinę savaitę užsiiminėjote fizine veikla, trukusia 60 minučių ar ilgiau.....21
- 27 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie nurodė praleidžiantys vidutiniškai 3 valandas užsiimdami šia veikla: laidas, filmus, vaizdo klipus, žaidžia vaizdo žaidimus, bendrauja socialiniuose tinkluose.....22
- 28 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas, lyginant su fizine veikla per praėjusią savaitę.....22
- 29 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas, lyginant su užsiiminėjimu sportu klube ar komandoje.....23
- 30 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas, lyginant su laisvalaikiu. Buvimas lauke po vidurnakčio per praėjusią savaitę.....23

MOKYKLA

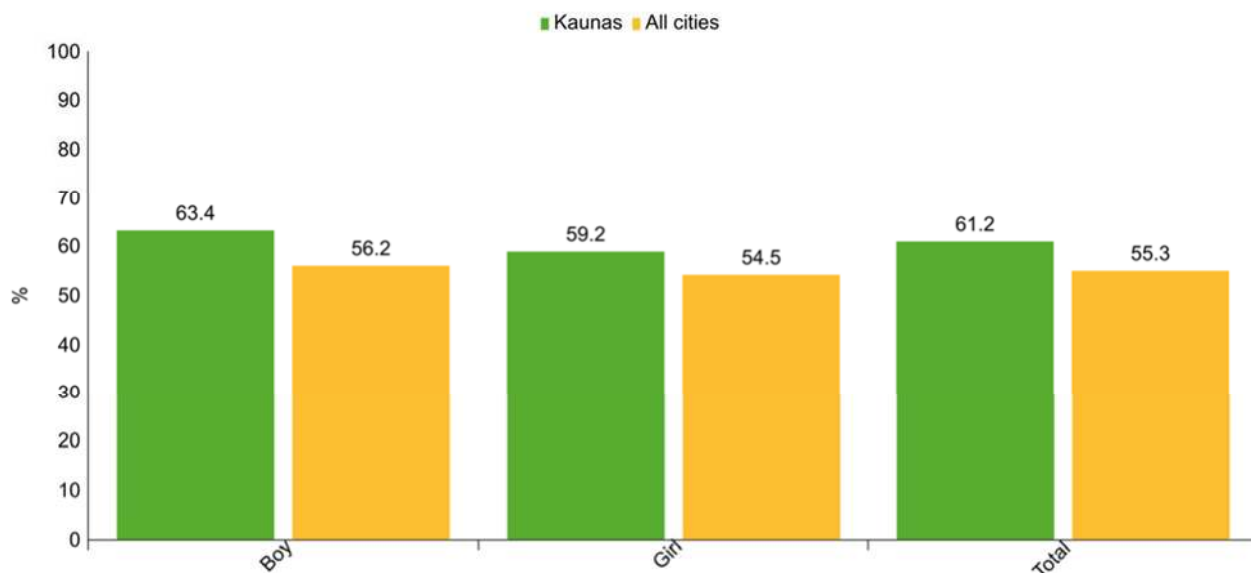
31 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie teigia, kad jie pritaria toliau nurodytam požiūriui į mokyklą/studijas dažnai ar beveik visada.....	24
32 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie dažnai ar visuomet jaučiasi saugūs mokykloje.....	24
33 paveikslas. Medžiagų vartojimas, lyginant su požiūriu į mokyklą: mano nuomone užsiėmimai mokykloje yra beprasmiški.....	25
34 paveikslas. Medžiagų vartojimas, lyginant su požiūriu į mokyklą: noriu pakeisti mokyklą.....	25

TĖVAI IR ŠEIMA

- 35 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie teigia, kad jiems iš dalies ar labai lengva susilaukti šios tėvų paramos: rūpesčio ir šilumos, asmeninių reikalų aptarimo ir patarimų dėl namų darbų.....26
- 36 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie dažnai ar visada darbo dienomis ir savaitgaliais leidžia laiką su savo tėvais.....26
- 37 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie teigia kad jie iš dalies sutinka ar visiškai sutinka su teiginiu, kad jų tėvai žino, su kuo jie yra vakarais, žino, kur jie yra, pažįsta jų draugus ir pažįsta draugų tėvus.....27
- 38 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie teigia, kad jiems labai/ iš viso nepriimtina rūkyti cigaretes, prisigerti, vartoti kanapes ir uostyti ar kramtyti tabaką.....27
- 39 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas, lyginant su tėvais, žinančiais kur paaugliai būna vakarais.....28
- 40 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas, lyginant su žinomomis tėvų reakcijomis į cigarečių rūkymą.....28
- 41 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas lyginant su žinomomis tėvų reakcijomis į prisigėrimą.....29
- 42 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas lyginant su žinomomis tėvų reakcijomis į kanapių vartojimą.....29

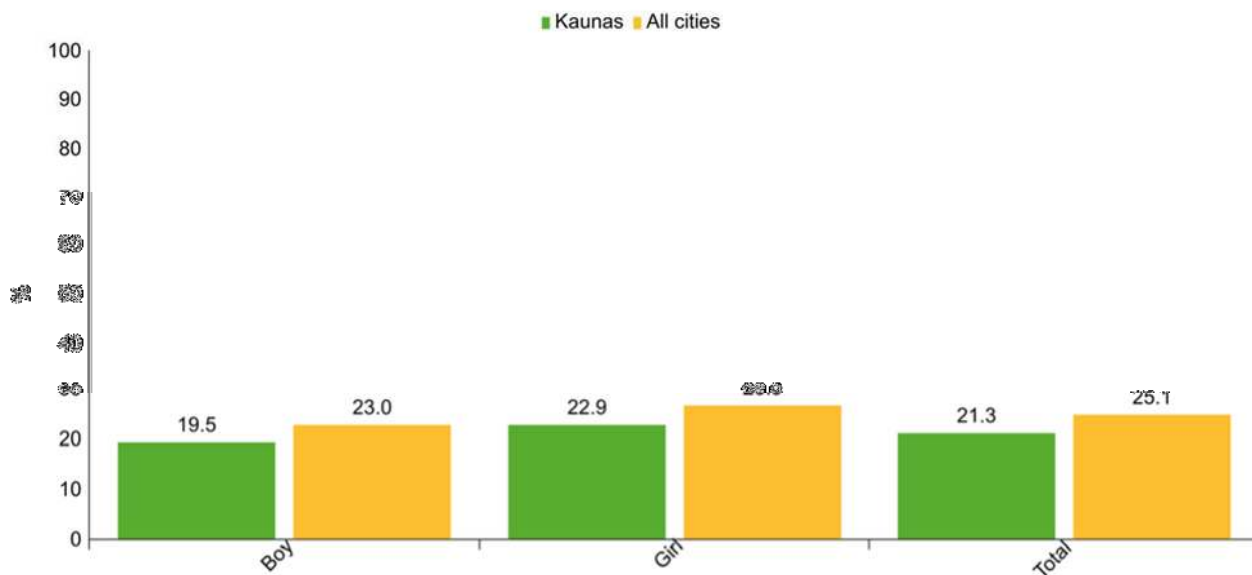
KITI GEROS SAVIJAUTOS VEIKSNIAI

- 43 paveikslas. Vidutinė paauglių Kaune miego trukmė valandomis.....30
- 44 paveikslas. Paauglių Kaune, kurie nurodė dažnai jautę pykčio simptomus per praėjusią savaitę, procentas: lengvą supykimą ar susierzinimą, ar pykčio protrūkius, kurių negalėjo suvaldyti.....30
- 45 paveikslas. Paauglių Kaune, kurie nurodė dažnai jautęsi prislėgtos nuotaikos per praėjusią savaitę, procentas. Jautė liūdesį ar mažai domėjosi veikla, lengvai pravirkdavo ar norėjo verkėti, nerodė noro užsiimti veikla, jautėsi vieniši.....31
- 46 paveikslas. Paauglių Kaune, kurie nurodė esantys laimingi ir jautėsi fiziškai stiprūs ir sveiki, procentas.....31
- 47 paveikslas. Paauglių mergaičių ir berniukų Kaune, kurie vertina savo fizinę ir psichinę sveikatą kaip esančią gerą ar labai gerą, procentas.....32

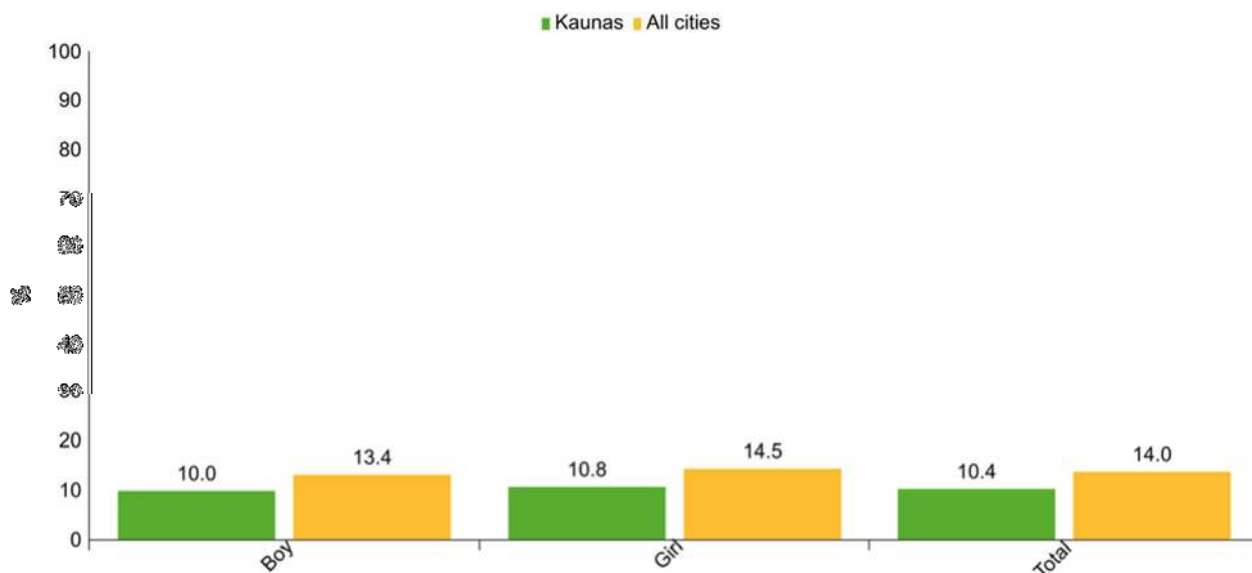
1 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie yra rūkę cigaretę vieną kartą ar dažniau per savo gyvenimą.

Kaunas Visi miestai
Berniukai Mergaitės Iš viso

2 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie yra rūkę cigaretę vieną kartą ar dažniau per pastarąsias 30 dienų.

Kaunas Visi miestai
Berniukai Mergaitės Iš viso

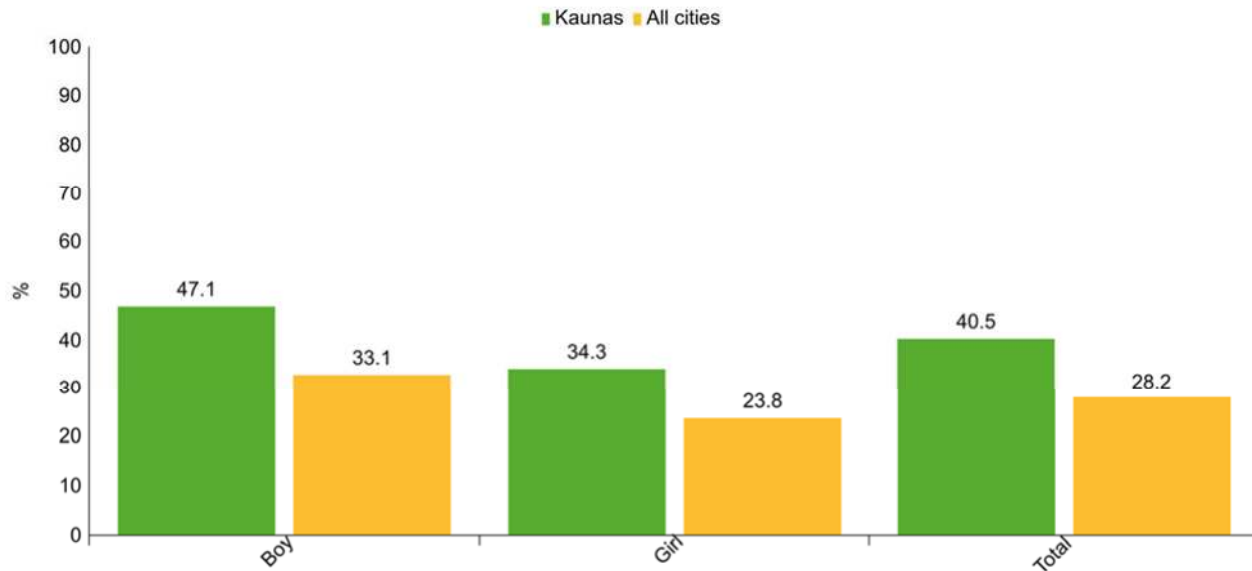
3 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie rūko cigaretes kiekvieną dieną.

Kaunas Visi miestai
Berniukai Mergaitės Iš viso

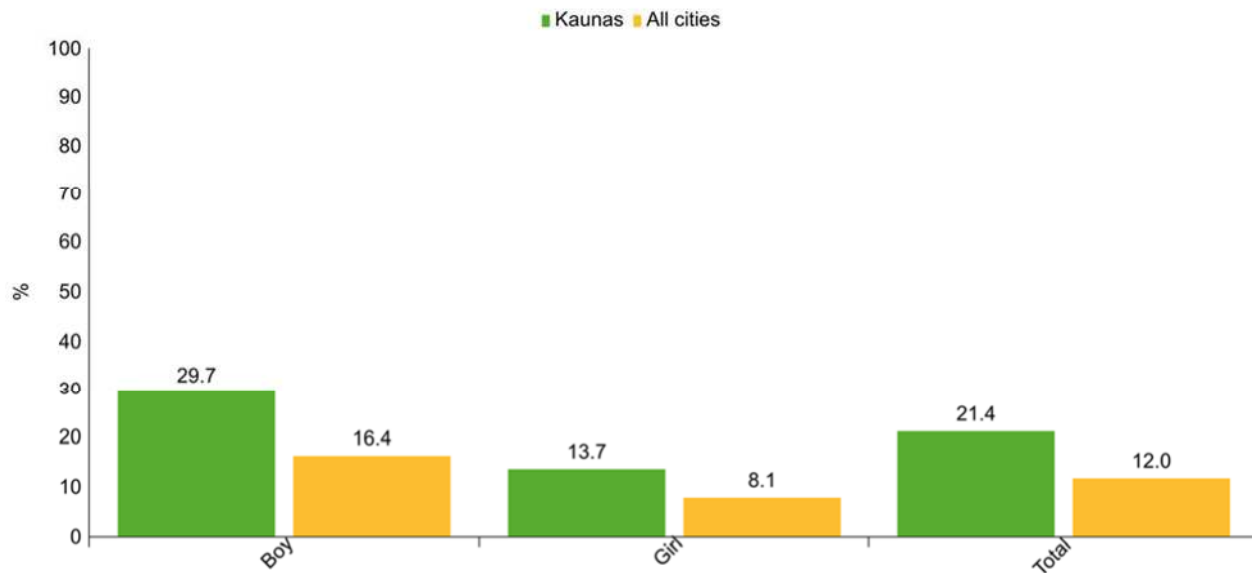
4 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie yra rūkė elektroninę cigaretę vieną kartą ar dažniau per savo gyvenimą.

Kaunas Visi miestai
Berniukai Mergaitės Iš viso

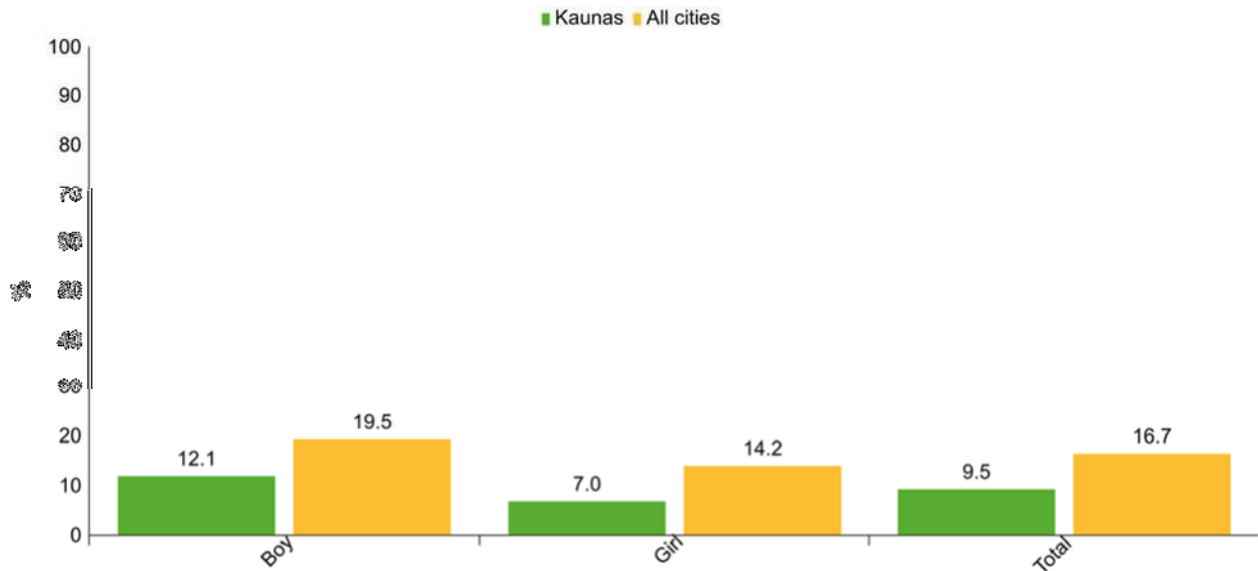
5 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie yra rūkė elektroninę cigaretę vieną kartą ar dažniau per pastarąsias 30 dienų.

Kaunas Visi miestai
 Berniukai Mergaitės Iš viso

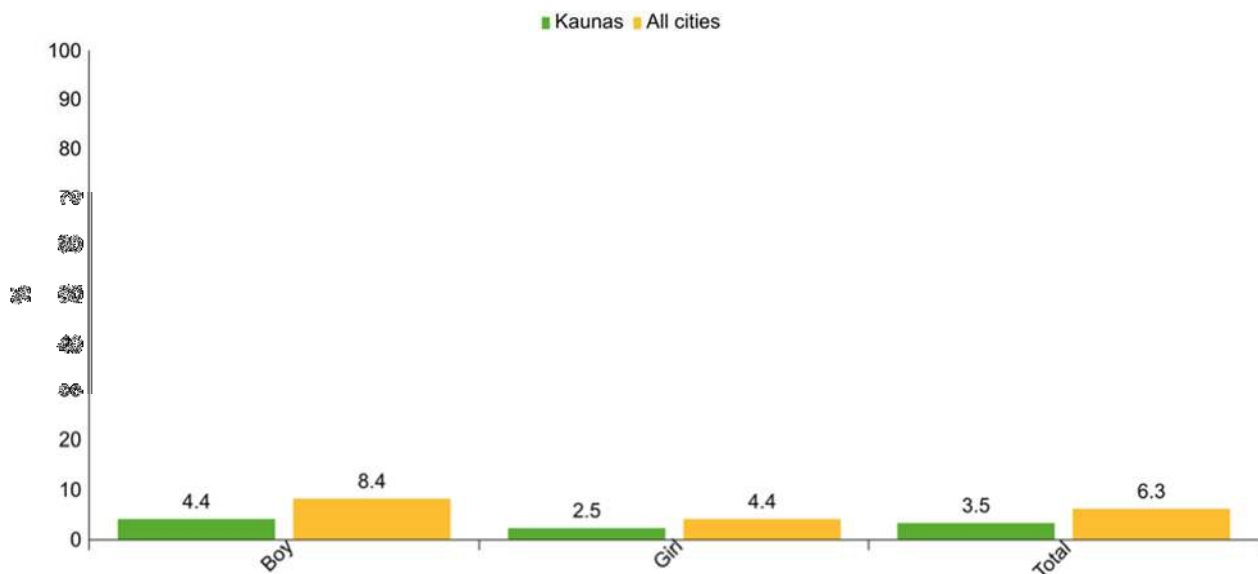
6 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie rūko elektronines cigaretes kiekvieną dieną.

Kaunas Visi miestai
 Berniukai Mergaitės Iš viso

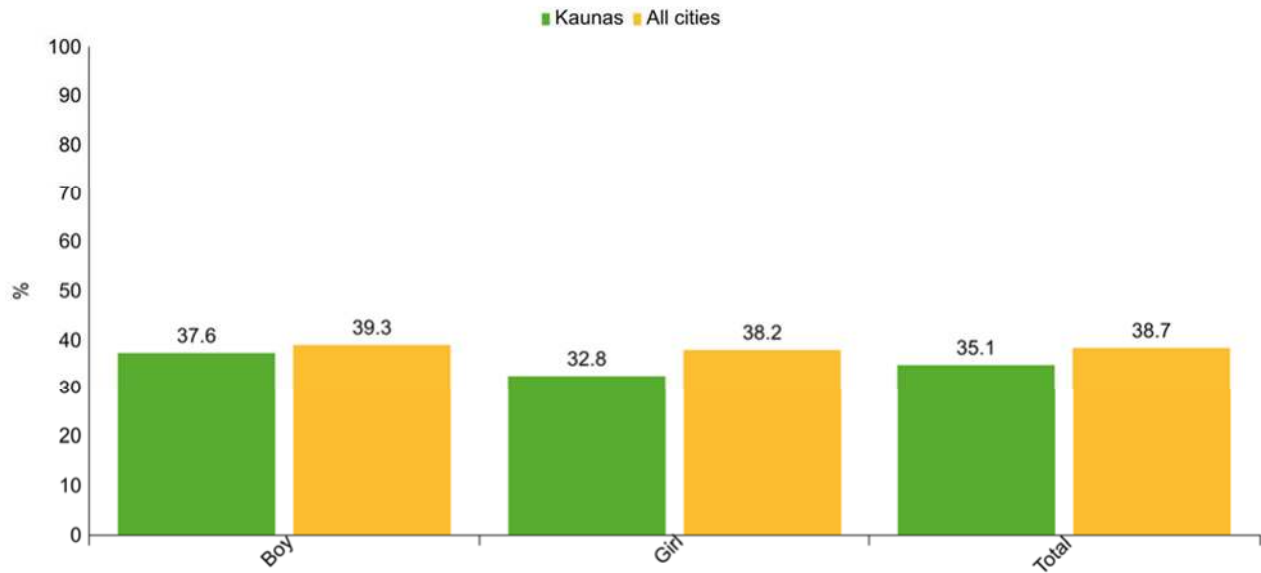
7 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie vartojo kramtomąjį ar uostomąjį tabaką vieną kartą ar dažniau per savo gyvenimą.

Kaunas Visi miestai
Berniukai Mergaitės Iš viso

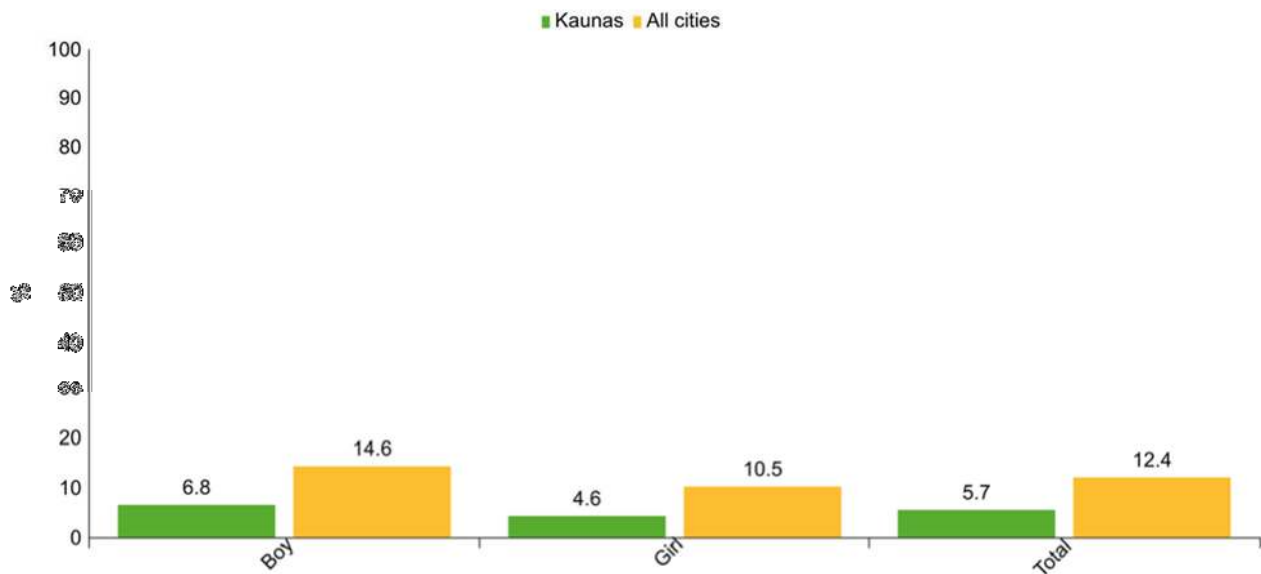
8 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie vartojo kramtomąjį ar uostomąjį tabaką vieną kartą ar dažniau per pastarąsias 30 dienų.

Kaunas Visi miestai
Berniukai Mergaitės Iš viso

9 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie rūkė kaljaną/vandens pypkę vieną kartą ar dažniau per savo gyvenimą.

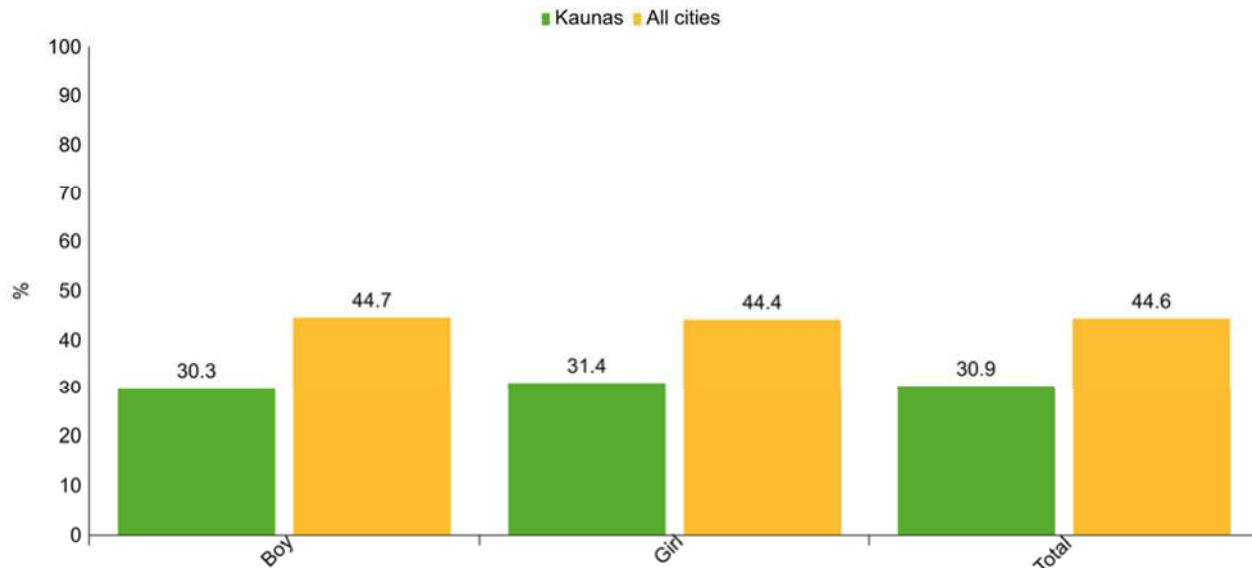
Kaunas Visi miestai
Berniukai Mergaitės Iš viso

10 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie rūkė kaljaną/vandens pypkę vieną kartą ar dažniau per pastarąsias 30 dienų.

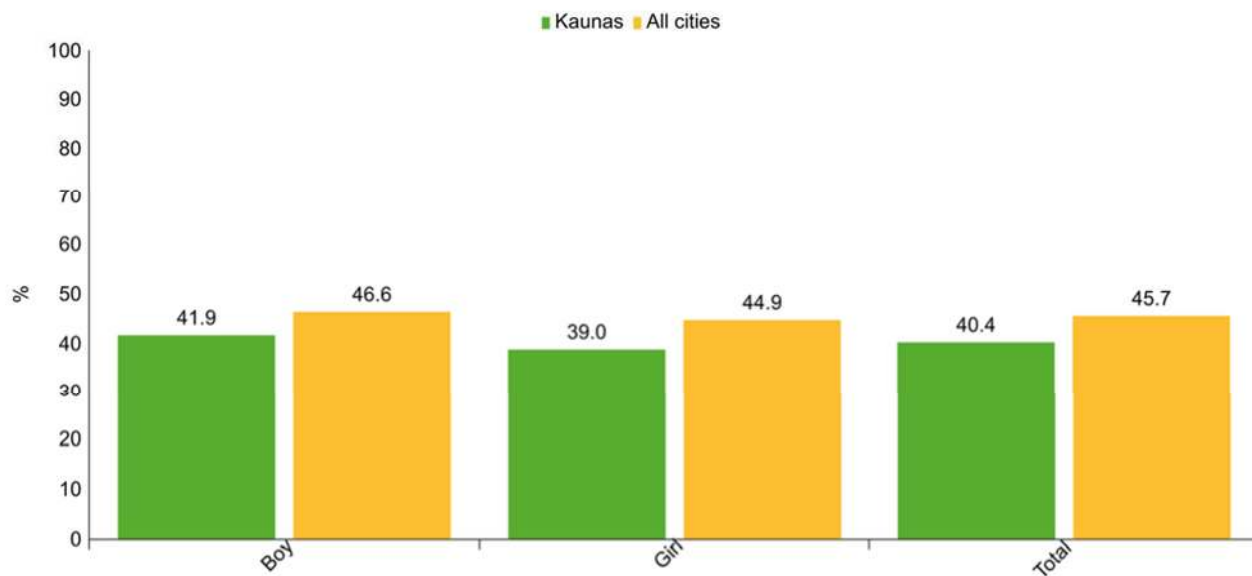
Kaunas Visi miestai
Berniukai Mergaitės Iš viso

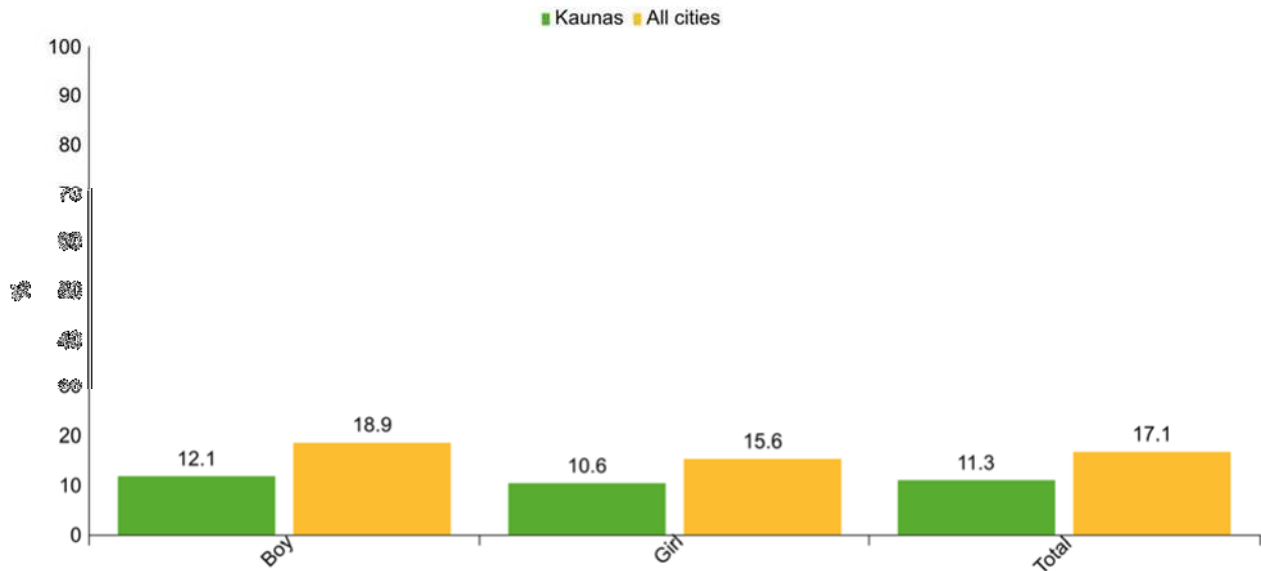
11 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie išgėrė alkoholio vieną kartą ar dažniau per pastarąsias 30 dienų.

Kaunas Visi miestai
 Berniukai Mergaitės Iš viso

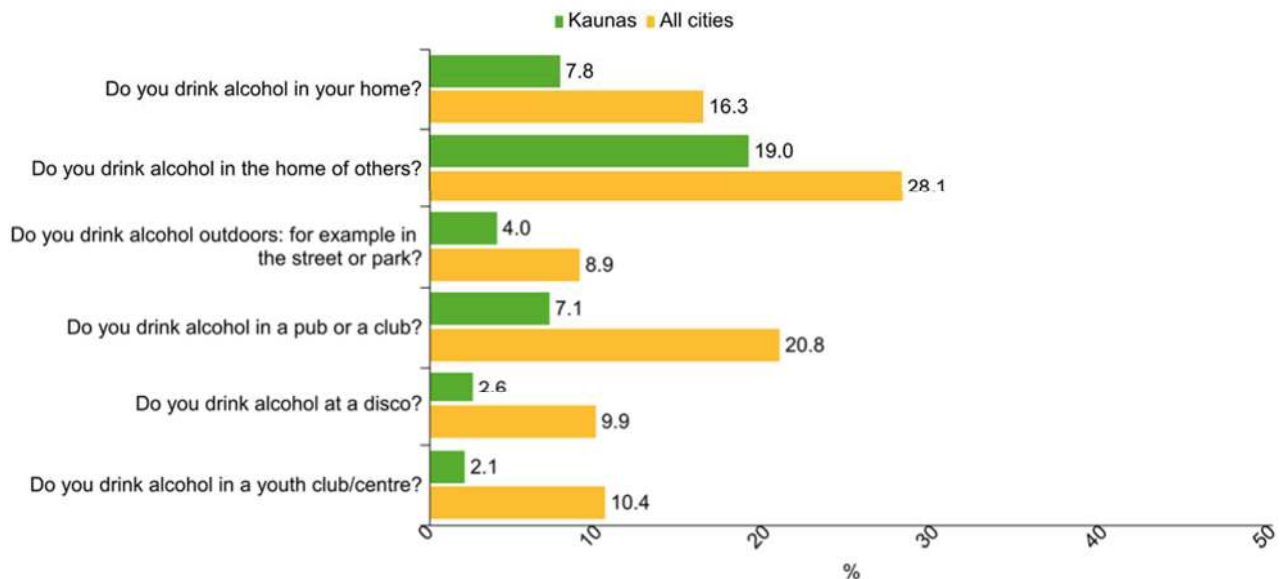
12 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie prisigėrė vieną kartą ar dažniau per savo gyvenimą.

Kaunas Visi miestai
 Berniukai Mergaitės Iš viso

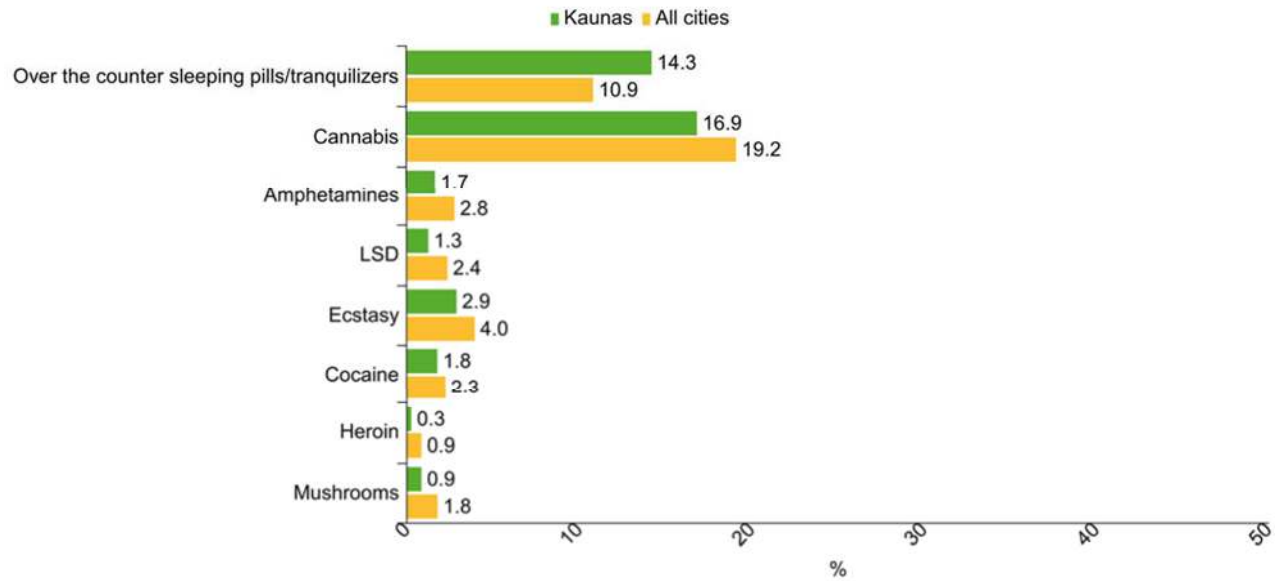
13 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie prisigėrė vieną kartą ar dažniau per pastarąsias 30 dienų.

Kaunas Visi miestai
Berniukai Mergaitės Iš viso

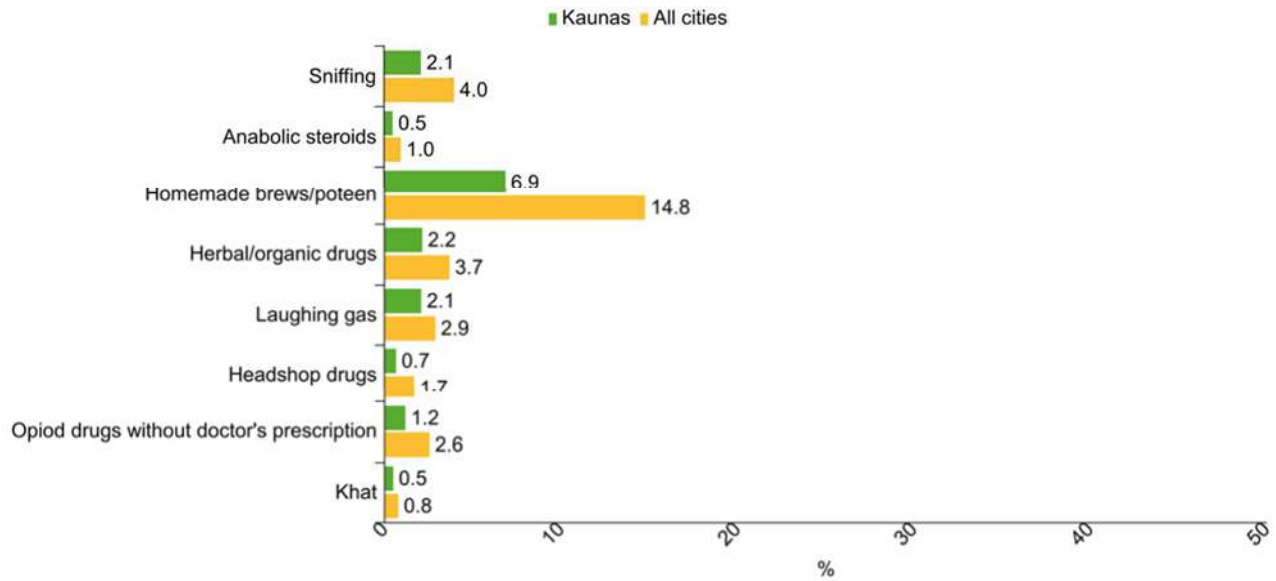
14 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie geria alkoholį kartais ar dažnai toliau nurodytose vietose.

- Ar geriate alkoholį namie?
- Ar geriate alkoholį kitų namuose?
- Ar geriate alkoholį lauke: pavyzdžiui gatvėje ar parke?
- Ar geriate alkoholį bare ar klube?
- Ar geriate alkoholį diskotekoje?
- Ar geriate alkoholį jaunimo klube/centre?

15 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie vartojo toliau nurodytas medžiagas vieną kartą ar dažniau per savo gyvenimą.

- Receptiniai migdomieji ar raminantys vaistai
- Kanapės
- Amfetaminas
- LSD
- Ekstazis
- Kokainas
- Heroinas
- Grybai

16 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie vartojo toliau nurodytas medžiagas vieną kartą ar dažniau per savo gyvenimą.

Uostomasis tabakas

Anaboliniai steroidai

Naminukė/samanė

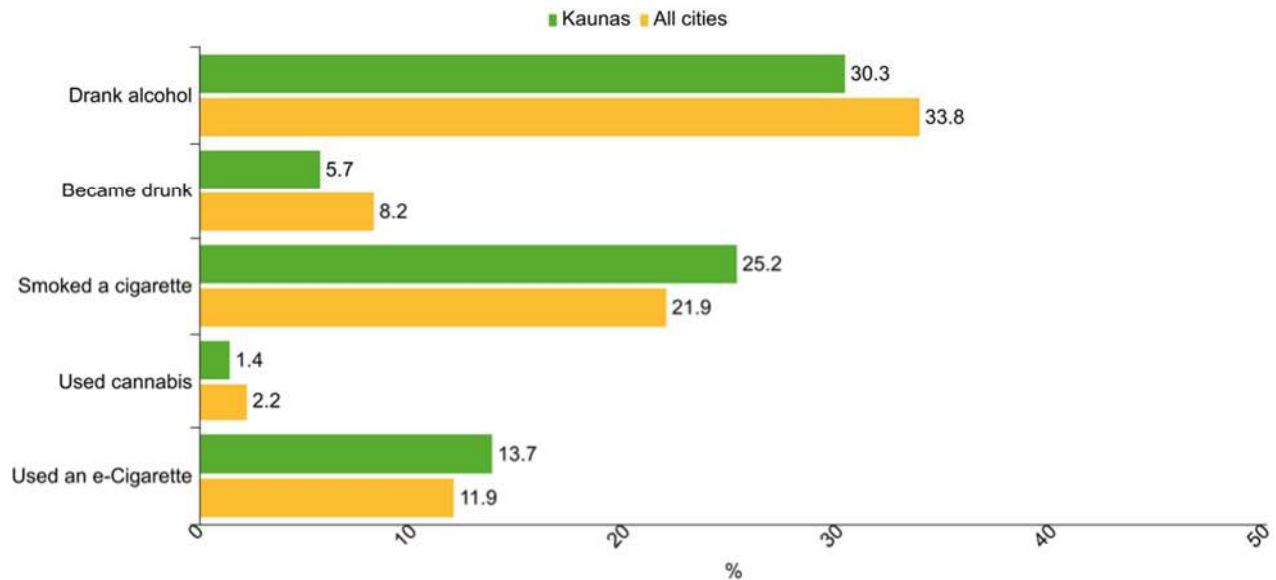
Žoliniai/organiniai narkotikai

Linksinamosios dujos

Teisėti narkotikai

Opioidiniai narkotikai be gydytojo recepto

Katas

17 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie gėrė alkoholį, prisigėrė, rūkė cigaretes, vartojo kanapes ir naudojo elektroninę cigaretę pirmą kartą savo gyvenime būdami 13 metų ir jaunesni.

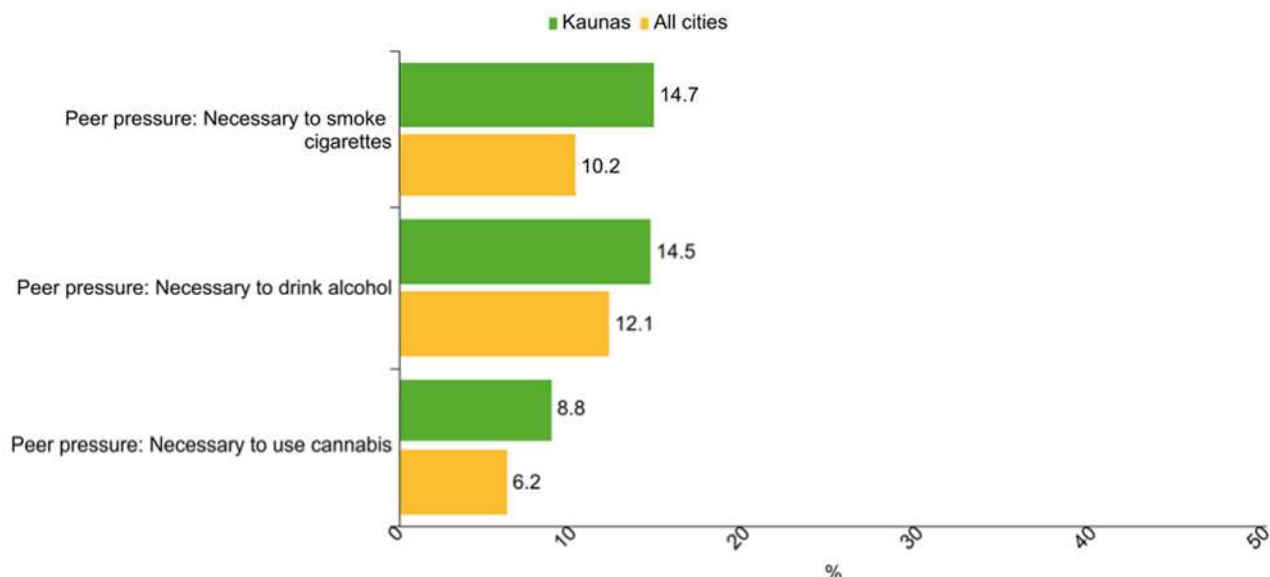
Gėrė alkoholį

Prisigėrė

Rūkė cigaretę

Vartojo kanapes

Naudojo elektroninę cigaretę

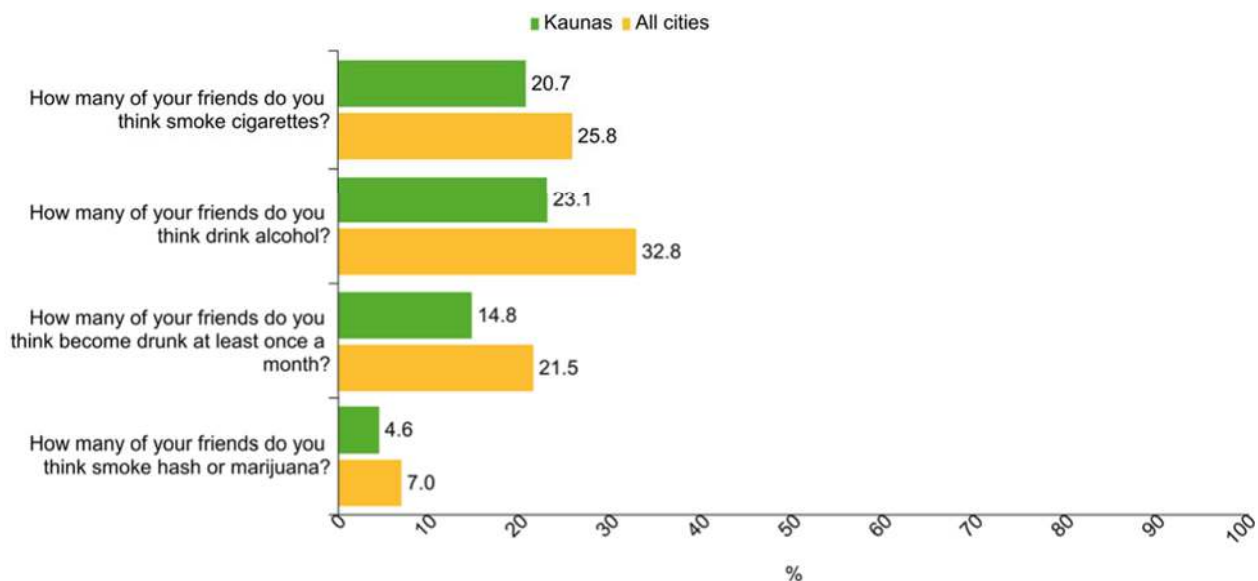

18 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie visiškai sutinka/iš dalies sutinka, kad kartais būtina rūkyti cigaretes, gerti alkoholį ar vartoti kanapes, siekiant nelikti grupės nuošalyje.

Bendraamžių spaudimas: būtina rūkyti cigaretes

Bendraamžių spaudimas: būtina gerti alkoholį

Bendraamžių spaudimas: būtina vartoti kanapes

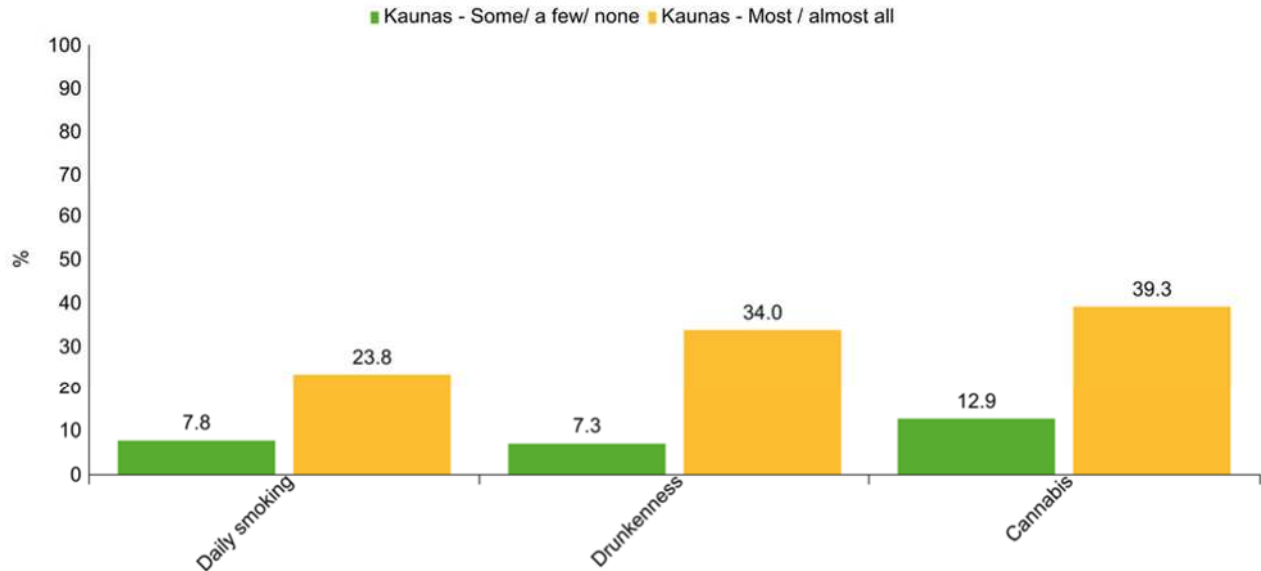
19 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie mano, kad dauguma/beveik visi jų draugai: rūko cigaretes, geria alkoholį, prisigėrė ne mažiau nei vieną kartą per mėnesį, vartoja kanapes.

Kiek jūsų manymu draugų rūko cigaretes?

Kiek jūsų manymu draugų geria alkoholį?

Kiek jūsų manymu draugų prisigeria ne rečiau nei vieną kartą per mėnesį?

Kiek jūsų manymu draugų rūko hašišą ar marihuaną?

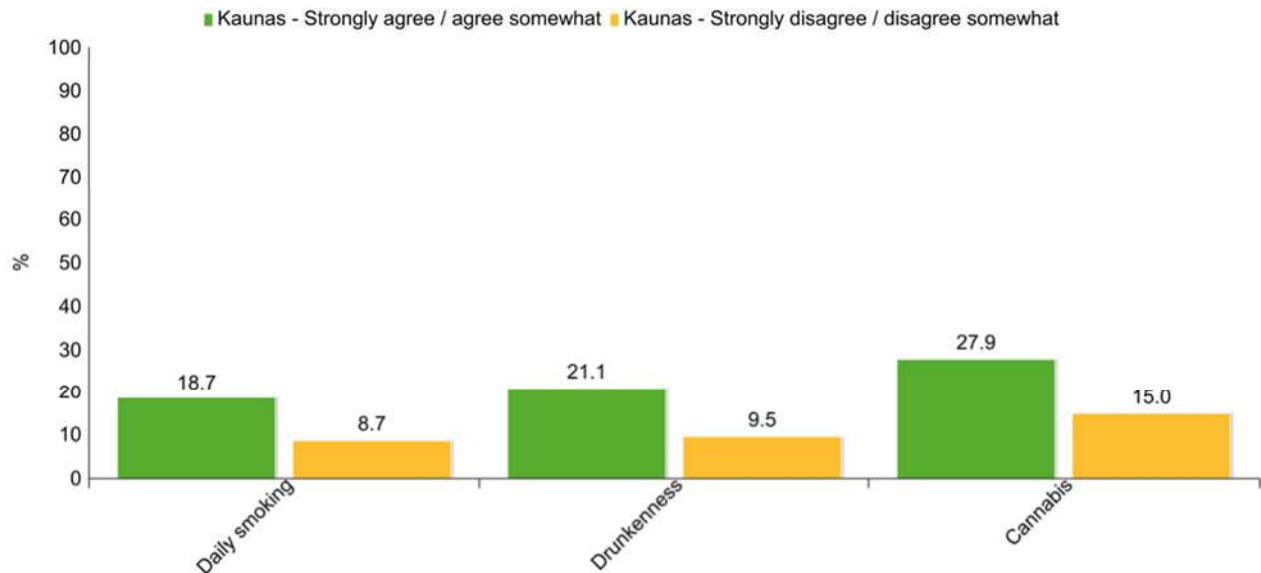

20 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas, lyginant su suvoktu bendraamžių girtumo per mėnesį dažniu.

Kaunas - Kai kurie / keletas/ nei vienas

Kaunas – Dauguma / beveik visi

Rūkymas kiekvieną dieną Prisigėrimas Kanapių vartojimas

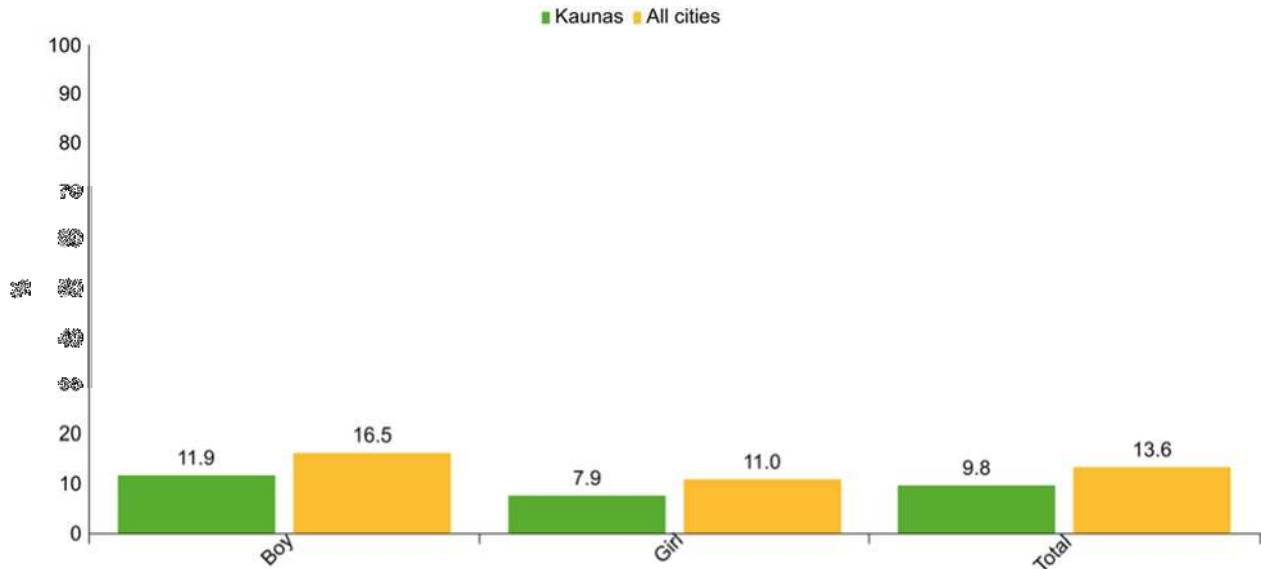

21 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas, lyginant bendraamžių pripažinimu Kartais būtina rūkyti cigaretes, siekiant nelikti bendraamžių grupės nuošalyje.

Kaunas - Visiškai sutinku / iš dalies sutinku

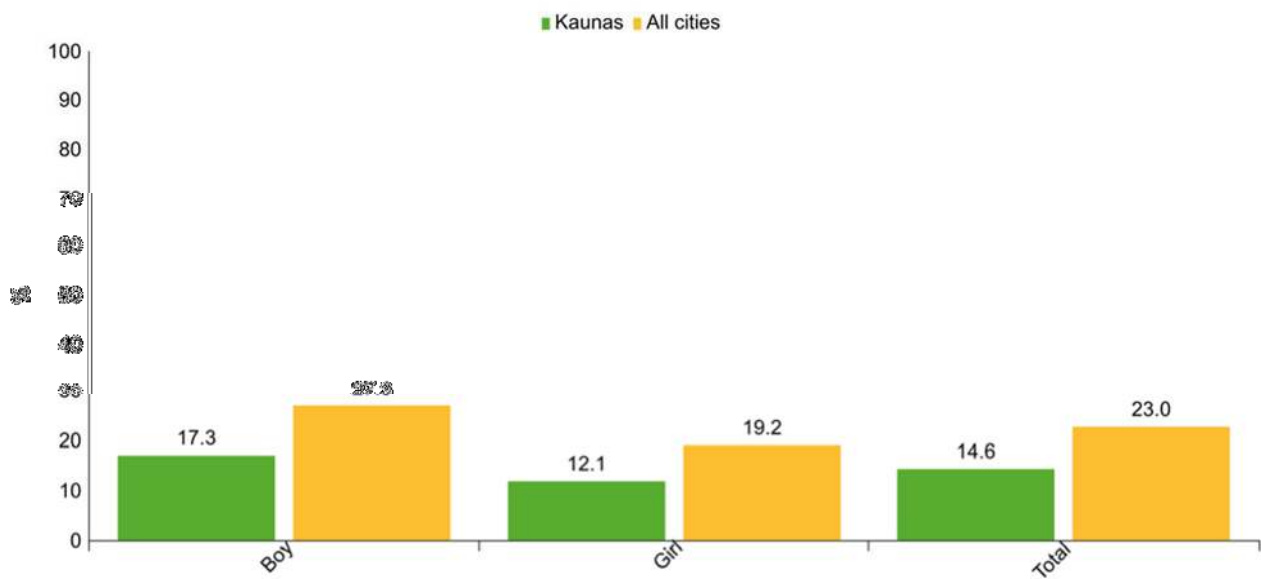
Kaunas – Visiškai nesutinku/ iš dalies nesutinku

Rūkymas kiekvieną dieną Prisigėrimas Kanapių vartojimas

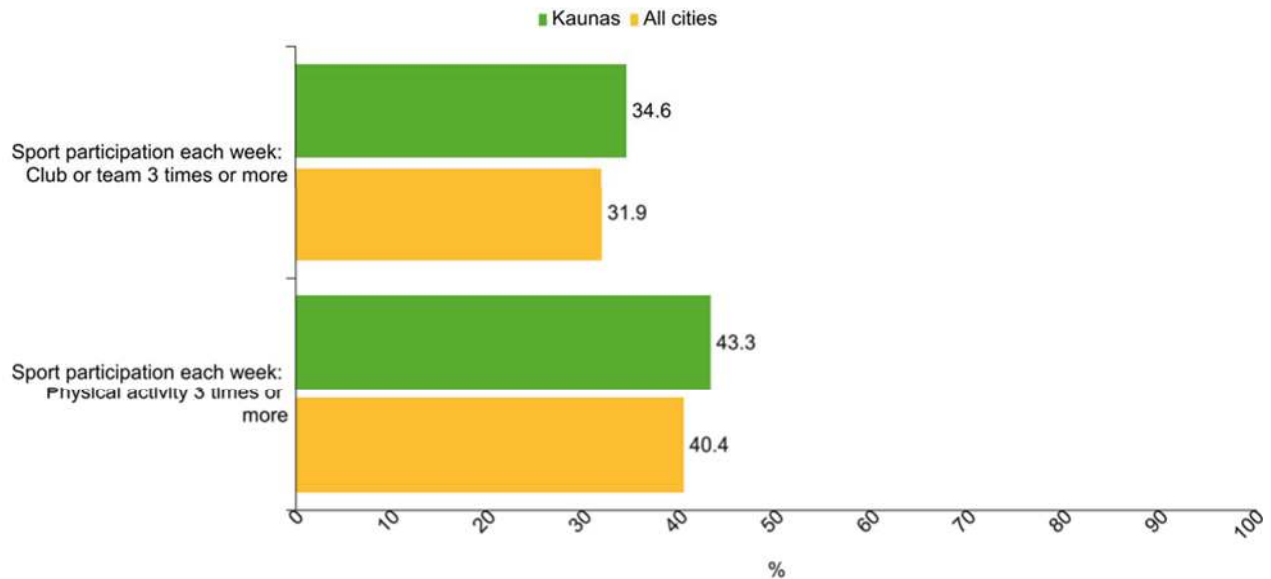
22 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie buvo lauke po dešimtos valandos vakaro 3 ir daugiau kartų per praėjusią savaitę.

Kaunas Visi miestai
Berniukai Mergaitės Iš viso

23 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie buvo lauke po vidurnakčio per praėjusią savaitę.

Kaunas Visi miestai
Berniukai Mergaitės Iš viso

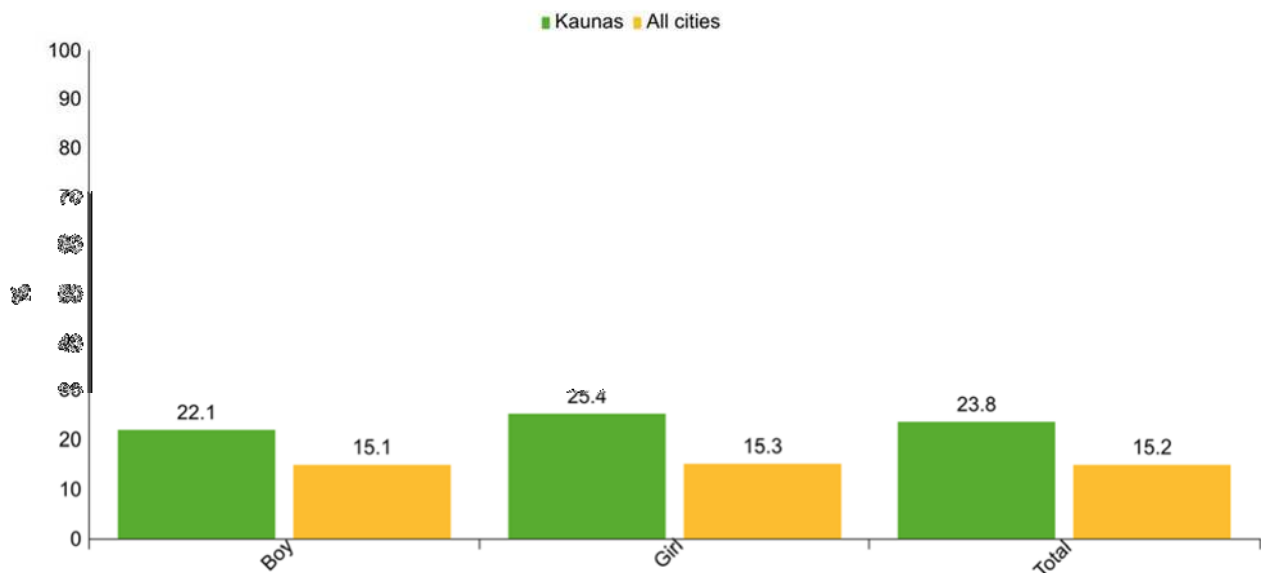

24 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie lankė sporto klubą/komandą tris kartus per savaitę užsiiminėjo sportu klube/komandoje tris kartus ar dažniau ir fiziškai sportavo tris kartus per savaitę ar dažniau.

Kaunas Visi miestai

Užsiiminėjimas sportu kiekvieną savaitę: klube ar komandoje 3 kartus ar dažniau

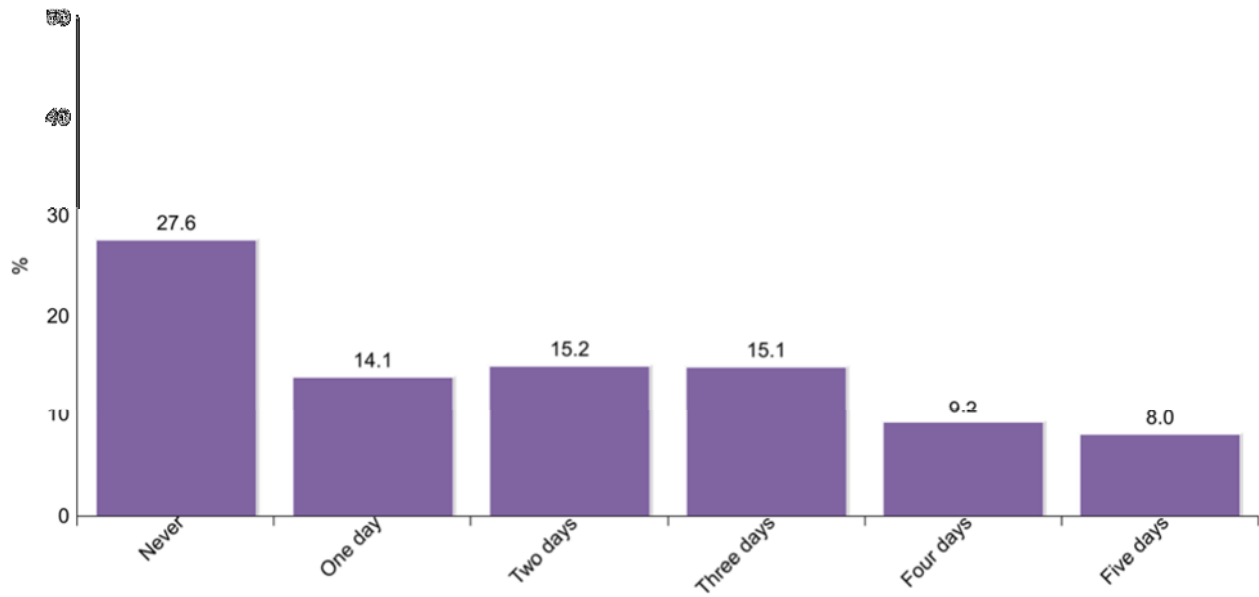
Užsiiminėjimas sportu kiekvieną savaitę: fizinė veikla 3 kartus ar dažniau

25 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie dalyvauja organizuotoje rekreacinėje ar popamokinėje veikloje du kartus per savaitę ar dažniau.

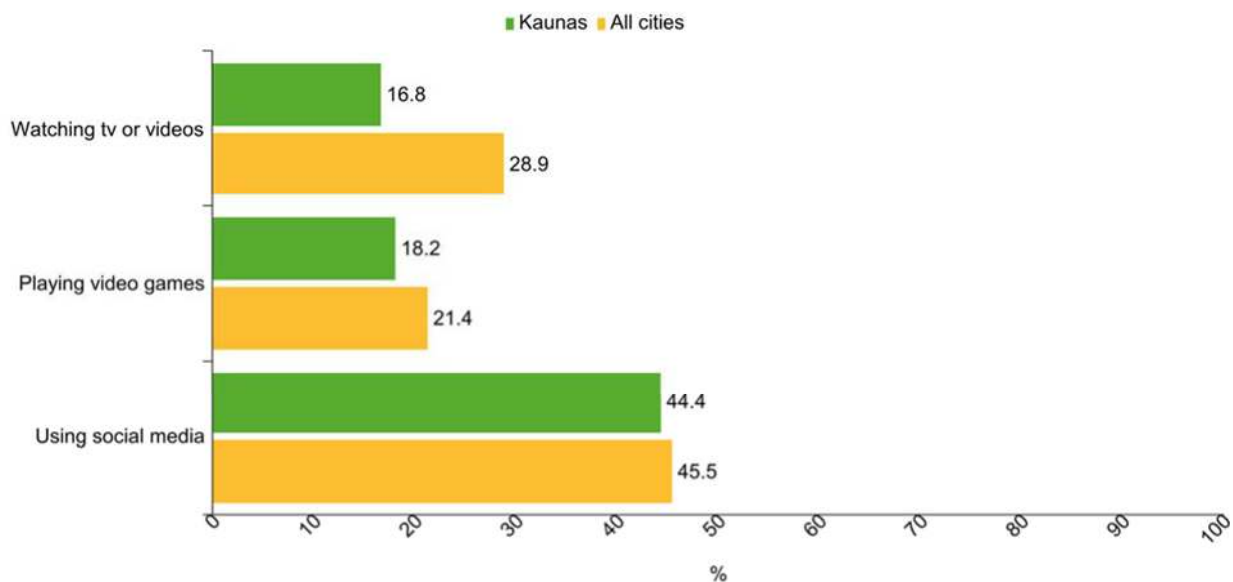

Kaunas Visi miestai Berniukai Mergaitės Iš viso

26 paveikslas. Fizinė veikla tarp paauglių Kauno mieste. Kiek dienų per paskutinę savaitę užsiiminėjote fizine veikla, trukusia 60 minučių ar ilgiau?

Niekada Vieną dieną Dvi dienas Tris dienas Keturias dienas Penkias dienas

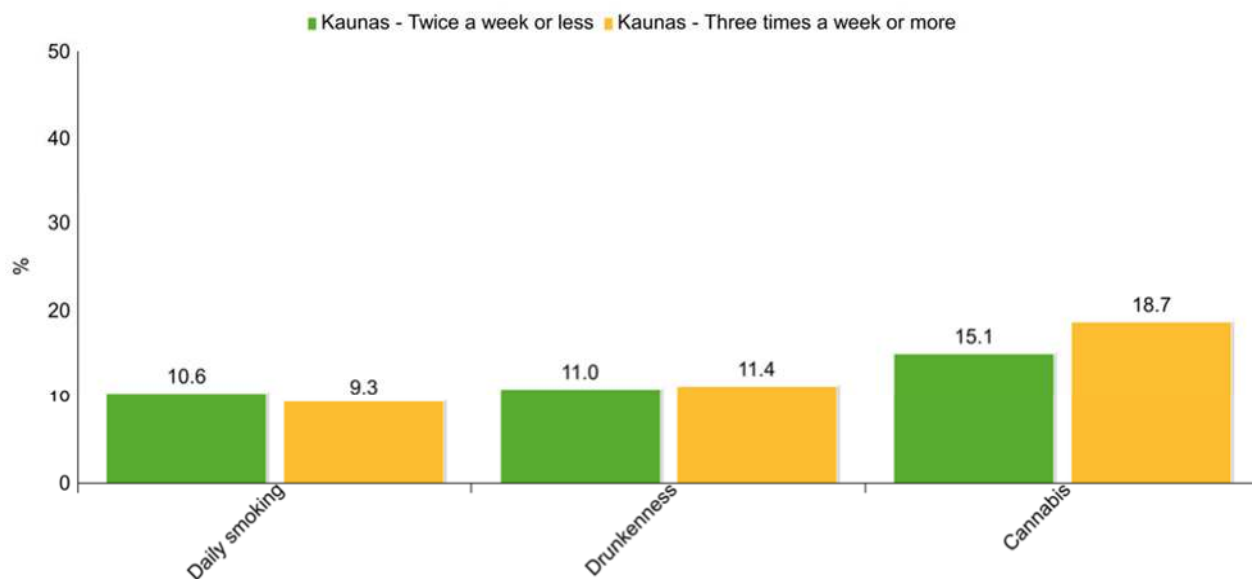
27 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie nurodė praleidžiantys vidutiniškai 3 valandas užsiimdami šia veikla: žiūri laidas, filmus, vaizdo klipus, žaidžia vaizdo žaidimus, bendrauja socialiniuose tinkluose.

Kaunas Visi miestai

Televizijos ar vaizdo įrašų žiūrėjimas

Vaizdo žaidimai

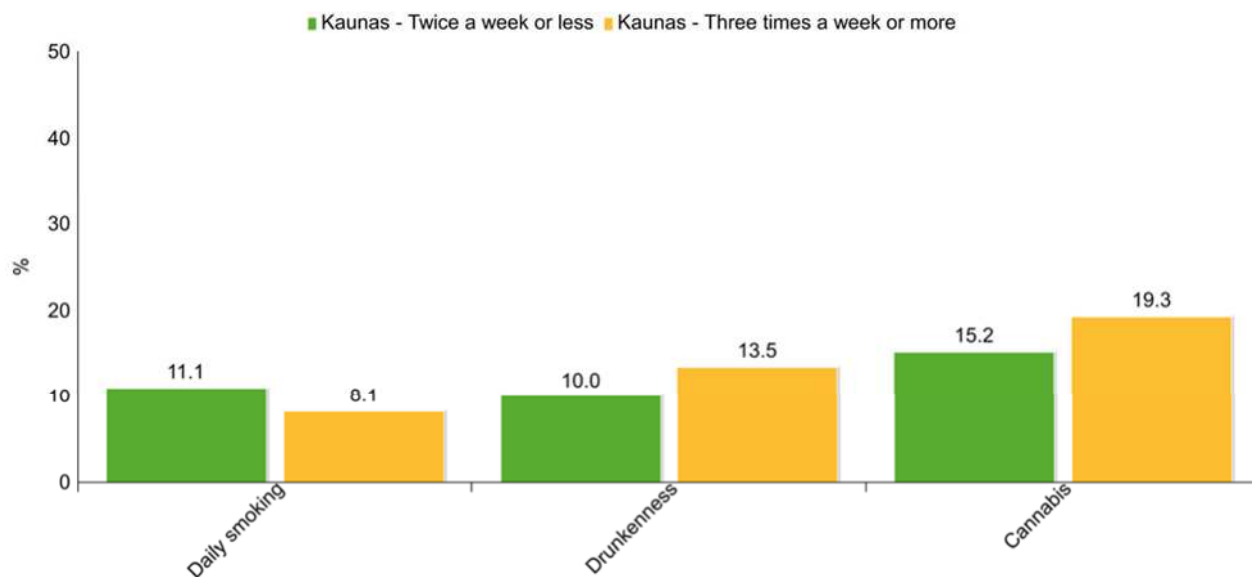
Bendravimas socialinėje žiniasklaidoje

28 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas, lyginant su fizine veikla per praėjusią savaitę.

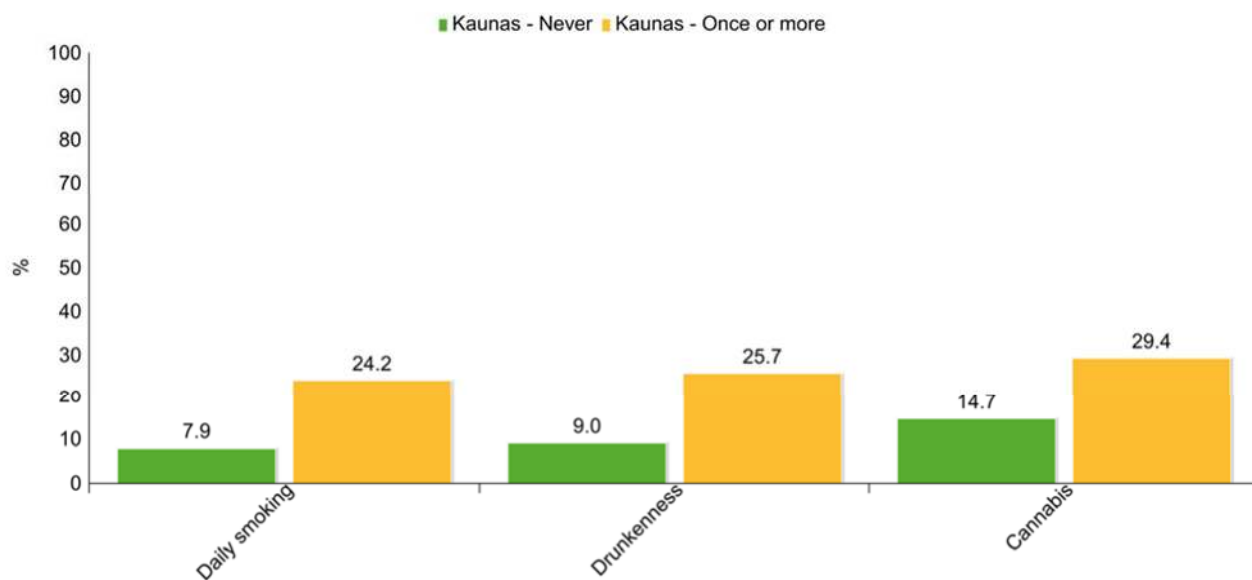
Kaunas – Du kartus per savaitę ar rečiau   Kaunas – Tris kartus per savaitę ar dažniau

Rūkymas kiekvieną dieną   Prisigėrimas   Kanapių vartojimas

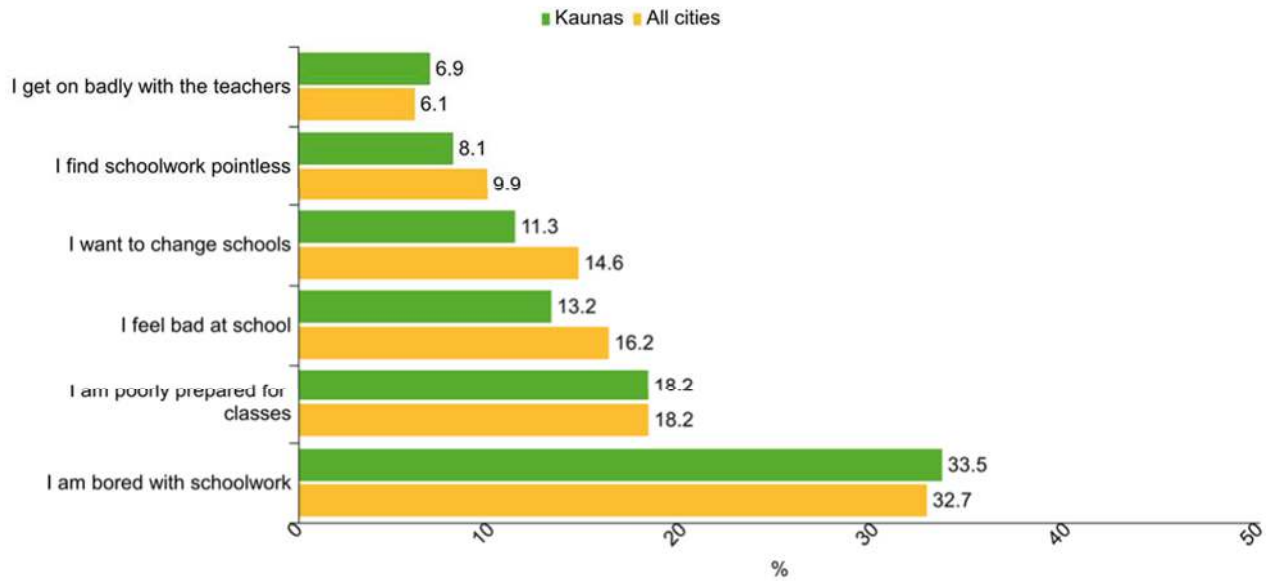
29 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas, lyginant su užsiiminėjimu sportu klube ar komandoje.

Kaunas – Du kartus per savaitę ar rečiau   Kaunas – Tris kartus per savaitę ar dažniau
 Rūkymas kiekvieną dieną   Prisigėrimas Kanapių vartojimas

30 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas, lyginant su laisvalaikiu. Buvimas lauke po vidurnakčio per praėjusią savaitę.

Kaunas – Niekada   Kaunas – Vieną kartą ar dažniau
 Rūkymas kiekvieną dieną   Prisigėrimas Kanapių vartojimas

31 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie teigia, kad jie pritaria toliau nurodytam požiūriui į mokyklą/studijas dažnai ar beveik visada.

Kaunas   Visi miestai

Aš prastai sutariu su mokytojais

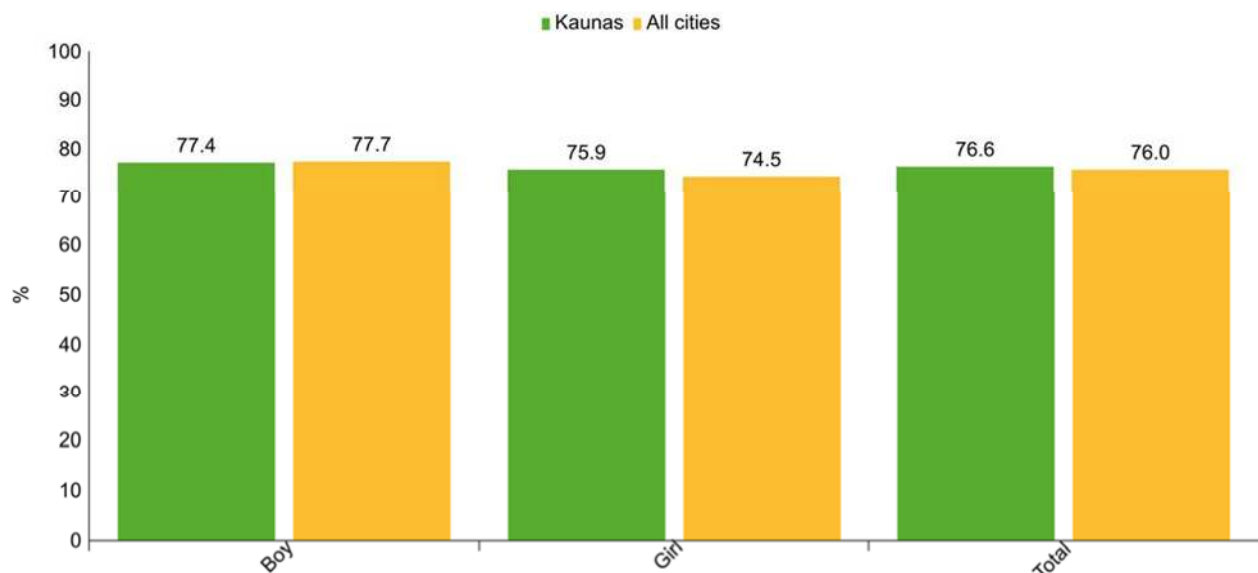
Mokymasis mokykloje yra beprasmiškas

Noriu pakeisti mokyklą

Mokykloje jaučiuosi blogai

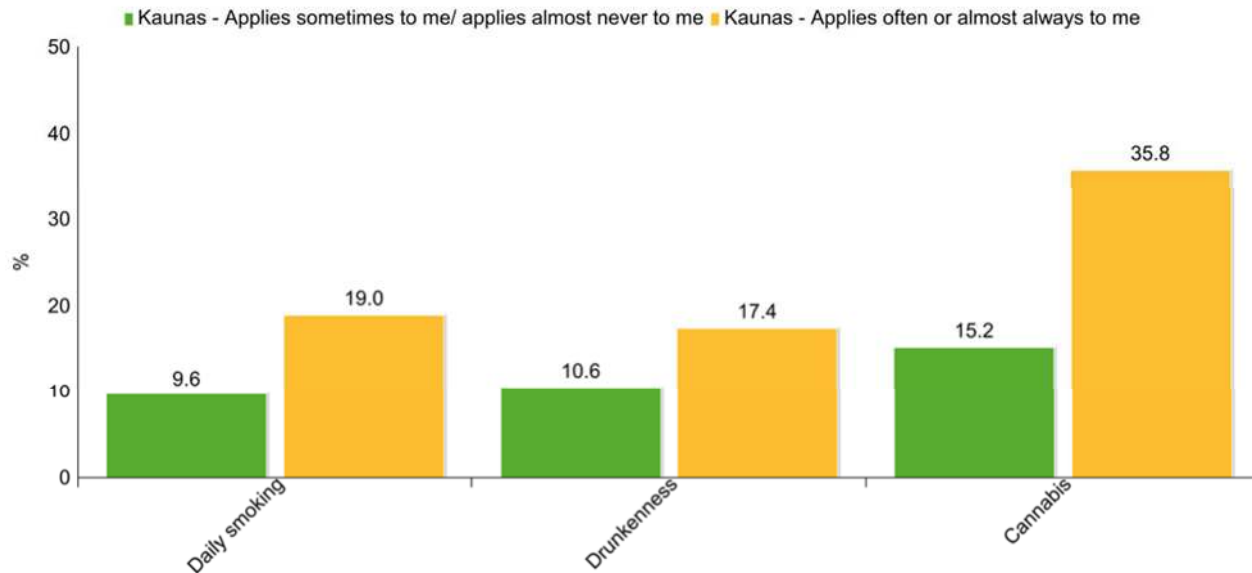
Prastai pasiruošiu užsiėmimams

Man nusibodo mokytiis mokykloje

32 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie dažnai ar visuomet jaučiasi saugūs mokykloje.

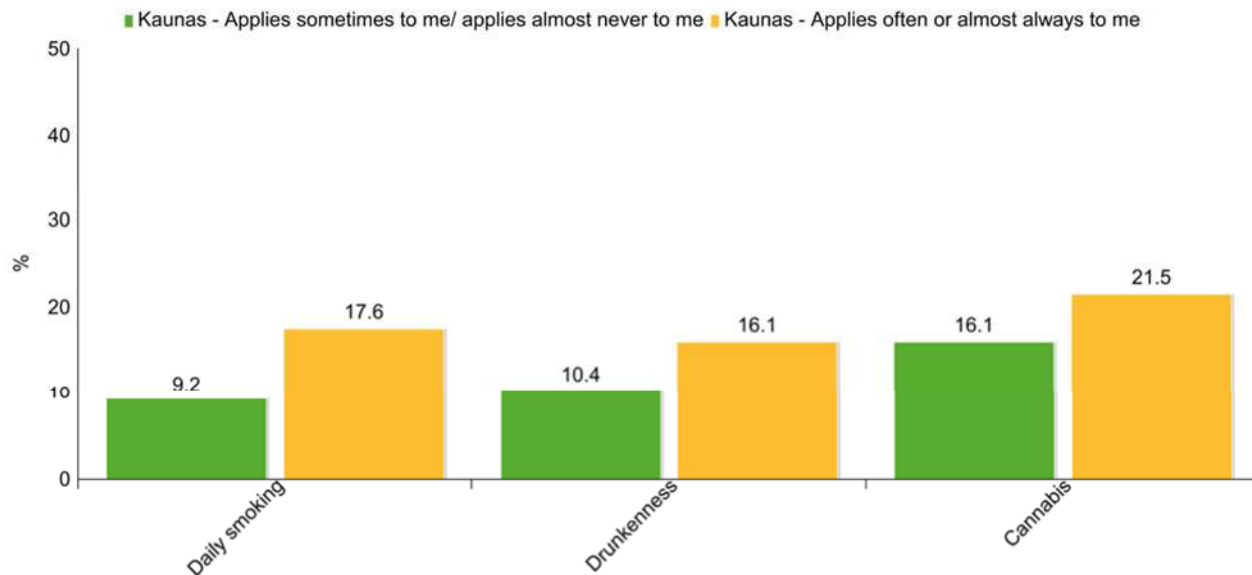
Kaunas   Visi miestai
 Berniukai   Mergaitės   Iš viso

33 paveikslas. Medžiagų vartojimas, lyginant su požiūriu į mokyklą: mano nuomone užsiėmimai mokykloje yra beprasmiški.

Kaunas – Man tinka kartais/man beveik niekada netinka

Kaunas – Man tinka dažnai ar beveik visada

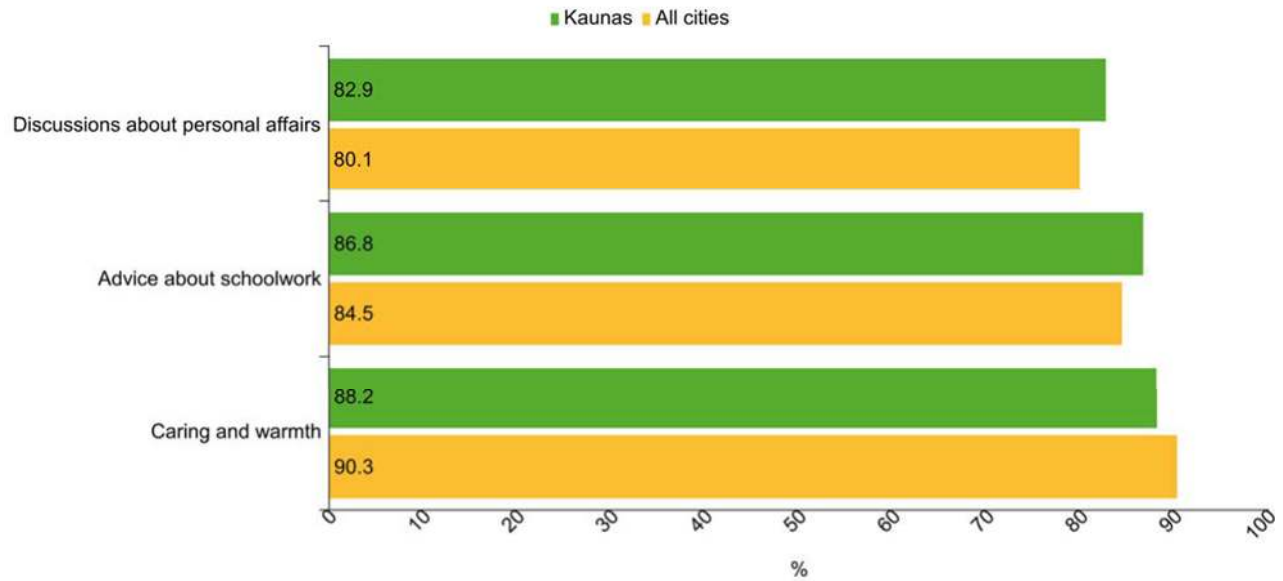
34 paveikslas. Medžiagų vartojimas, lyginant su požiūriu į mokyklą: noriu pakeisti mokyklą.

Kaunas – Man tinka kartais/man beveik niekada netinka

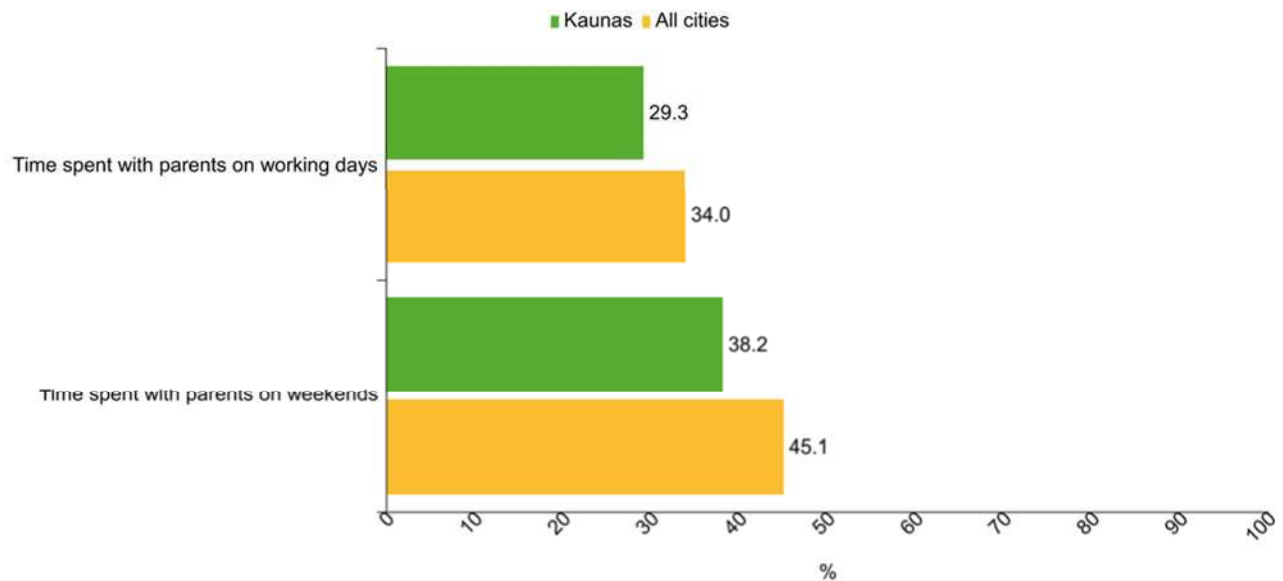
Kaunas – Man tinka dažnai ar beveik visada

Rūkymas kiekvieną dieną

Prisigėrimas Kanapių vartojimas

35 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie teigia, kad jiems iš dalies ar labai lengva susilaukti šios tėvų paramos: rūpesčio ir šilumos, asmeninių reikalų aptarimo ir patarimų dėl namų darbų
 Asmeninių reikalų aptarimas
 Patarimai dėl namų darbų
 Rūpinimasis ir šiluma

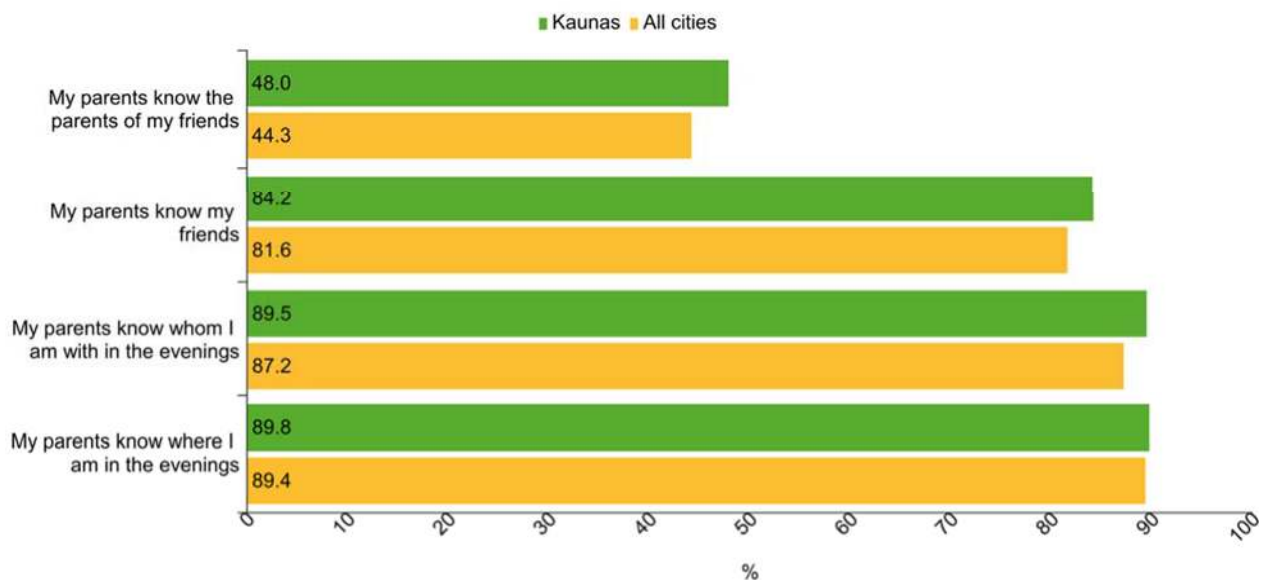

36 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie dažnai ar visada darbo dienomis ir savaitgaliais leidžia laiką su savo tėvais.

Kaunas   Visi miestai

Laikas, praleistas su tėvais darbo dienomis

Laikas, praleistas su tėvais savaitgaliais

37 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie teigia kad jie iš dalies sutinka ar visiškai sutinka su teiginiu, kad jų tėvai žino, su kuo jie yra vakarais, žino, kur jie yra, pažįsta jų draugus ir pažįsta draugų tėvus.

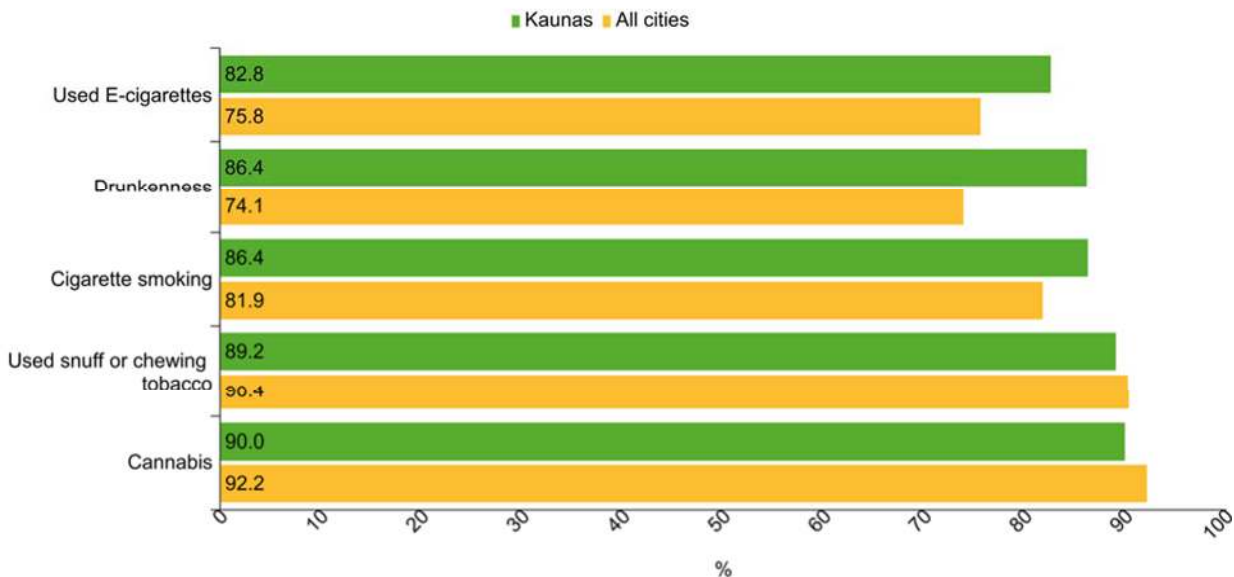
Kaunas Visi miestai

Mano tėvai pažįsta mano draugų tėvus

Mano tėvai pažįsta mano draugus

Mano tėvai žino, su kuo esu vakarais

Mano tėvai žino, kur esu vakarais

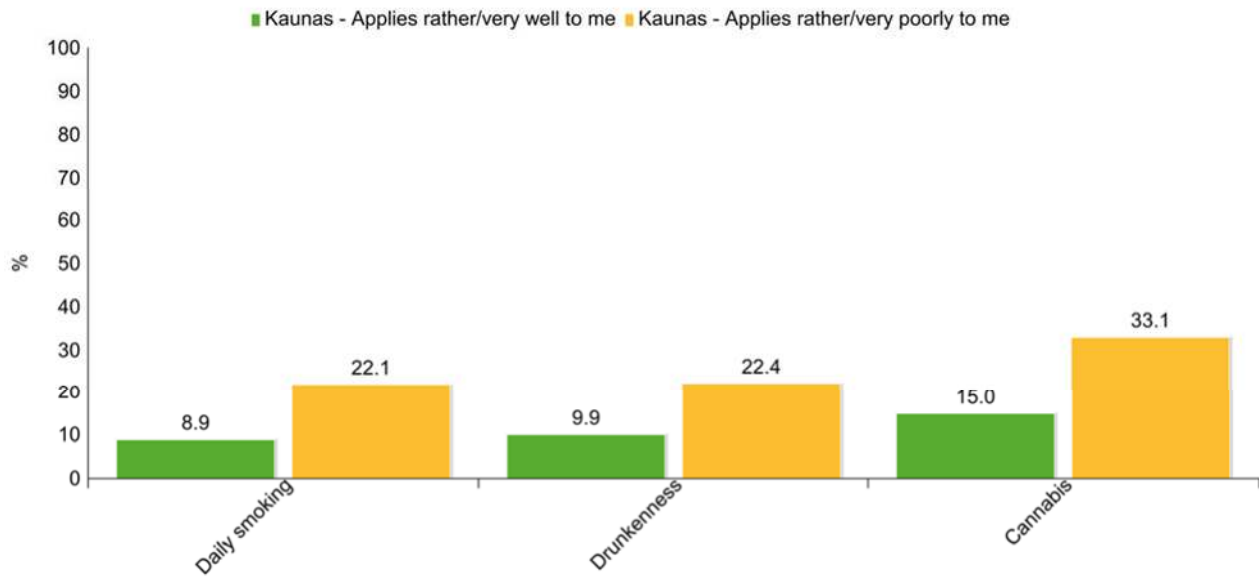
38 paveikslas. Procentas paauglių Kaune, kurie teigia, kad jiems labai/ iš viso nepriimtina rūkyti cigaretes, prisigerti, vartoti kanapes ir uostyti ar kramtyti tabaką.

Kaunas Visi miestai

Naudojo elektronines cigaretes

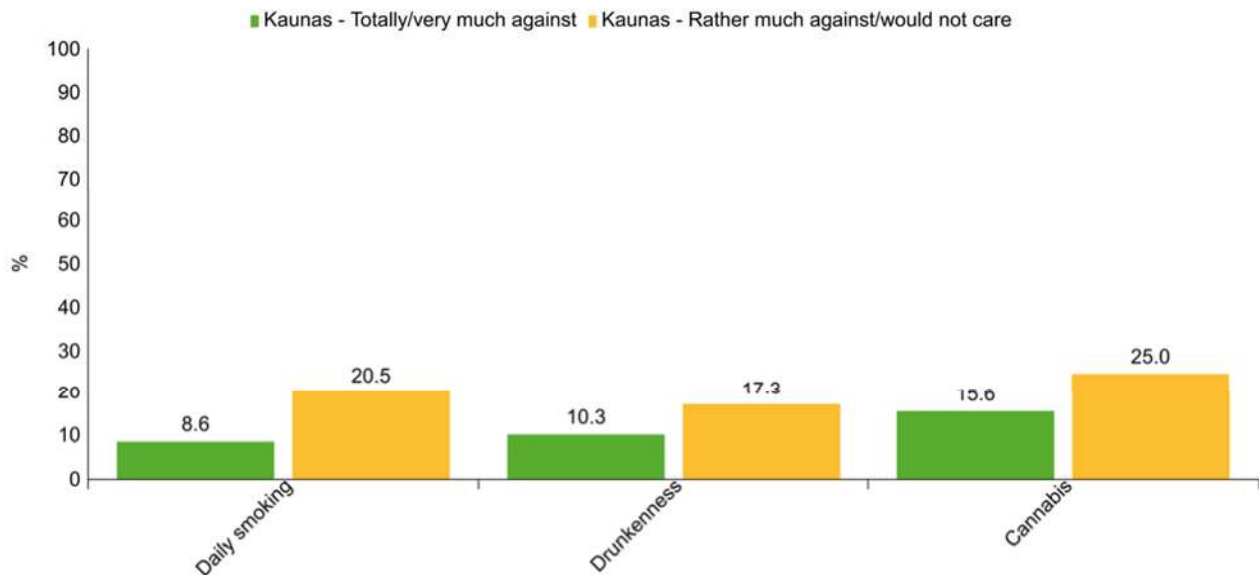
Prisigėrė

Rūkė cigaretes
 Uostė ar kramtė tabaką
 Vartojo kanapes

39 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas, lyginant su tėvais, žinančiais kur paaugliai būna vakarais.

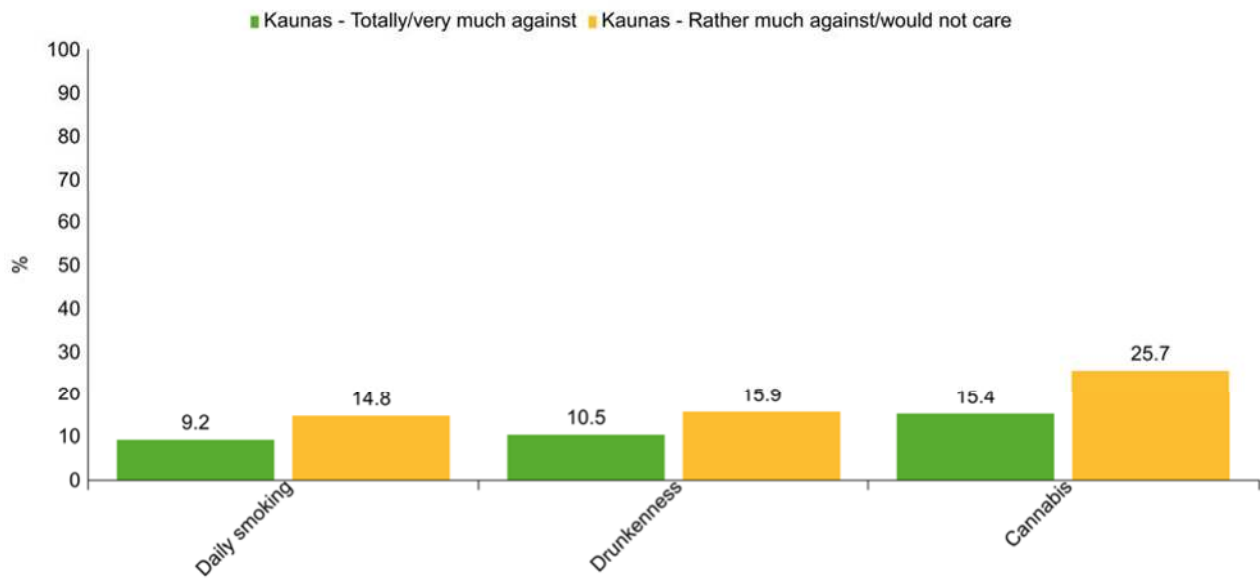
Kaunas – Man iš dalies/visiškai tinka   Kaunas – Man netinka iš dalies/visiškai netinka
 Rūkymas kiekvieną dieną   Prisigėrimas Kanapių vartojimas

40 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas, lyginant su žinomomis tėvų reakcijomis į cigarečių rūkymą.

Kaunas – Nusiteikęs visiškai/labai prieš   Kaunas – Nusiteikęs iš dalies prieš/ man tai nerūpi
 Rūkymas kiekvieną dieną   Prisigėrimas Kanapių vartojimas

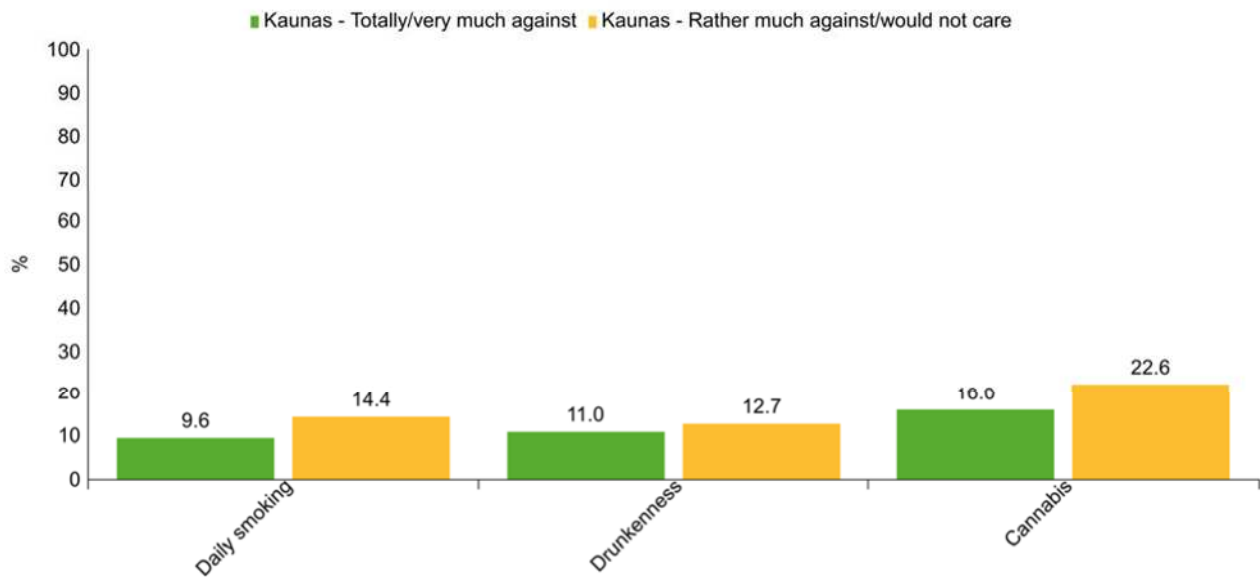

41 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas lyginant su žinomomis tėvų reakcijomis į prisigėrimą.

Kaunas – Nusiteikęs visiškai/labai prieš tai nerūpi
 Rūkymas kiekvieną dieną

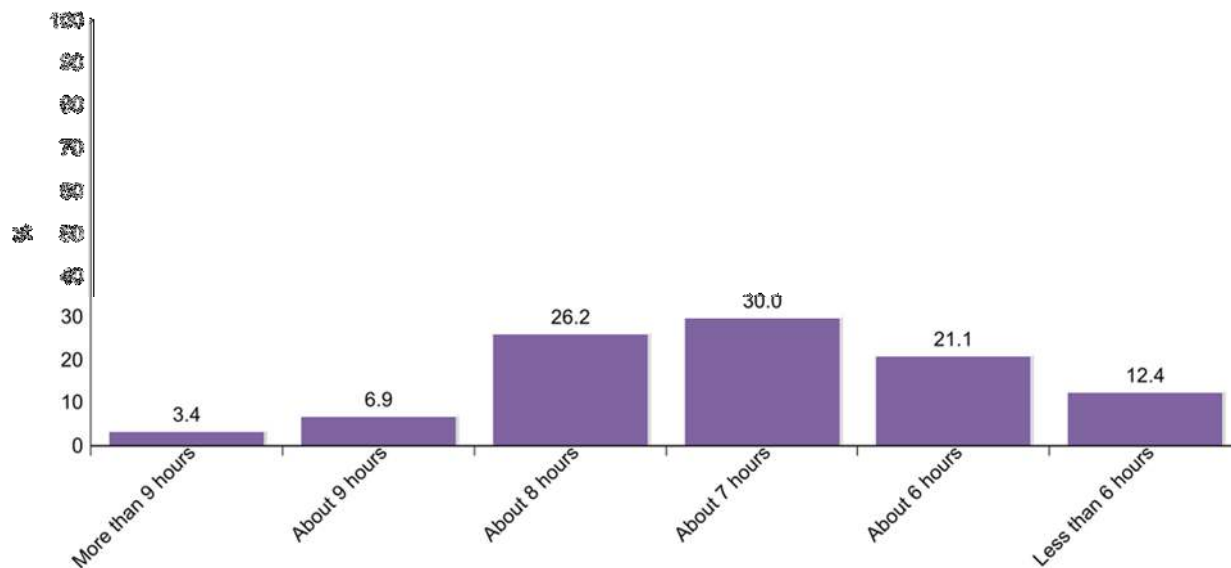
Kaunas – Nusiteikęs iš dalies prieš/ man tai nerūpi
 Prisigėrimas Kanapių vartojimas

42 paveikslas. Kryžminės lentelės. Medžiagų vartojimas lyginant su žinomomis tėvų reakcijomis į kanapių vartojimą.

Kaunas – Nusiteikęs visiškai/labai prieš tai nerūpi
 Rūkymas kiekvieną dieną

Kaunas – Nusiteikęs iš dalies prieš/ man tai nerūpi
 Prisigėrimas Kanapių vartojimas

43 paveikslas. Vidutinė paauglių Kaune miego trukmė valandomis.

Daugiau nei 9 valandos

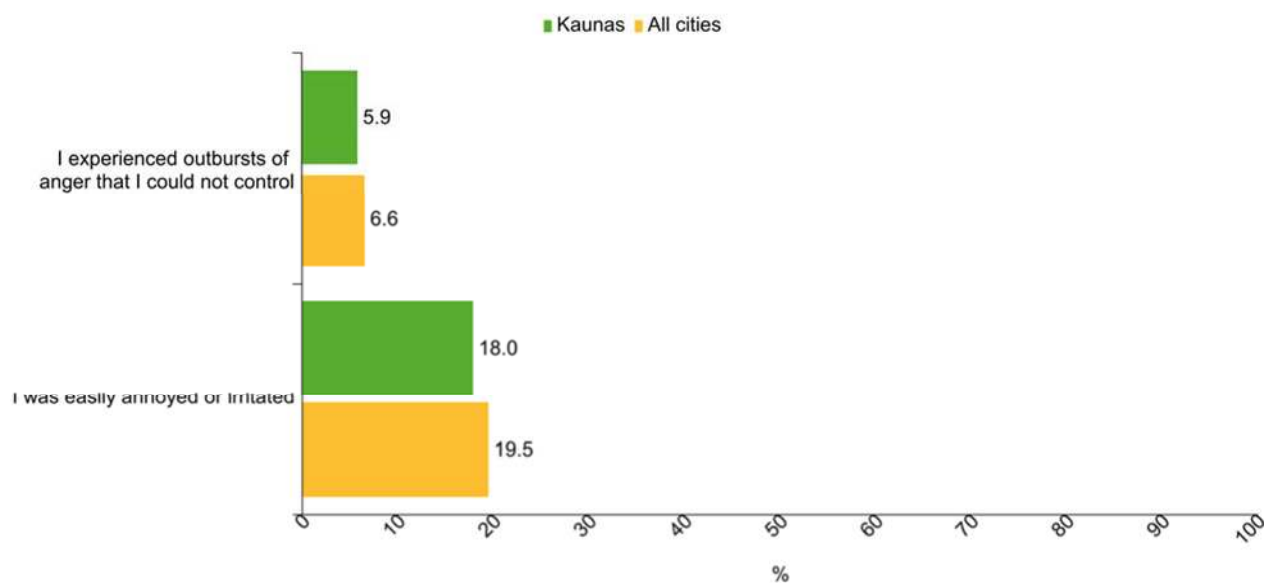
Apie 9 valandas

Apie 8 valandas

Apie 7 valandas

Apie 6 valandas

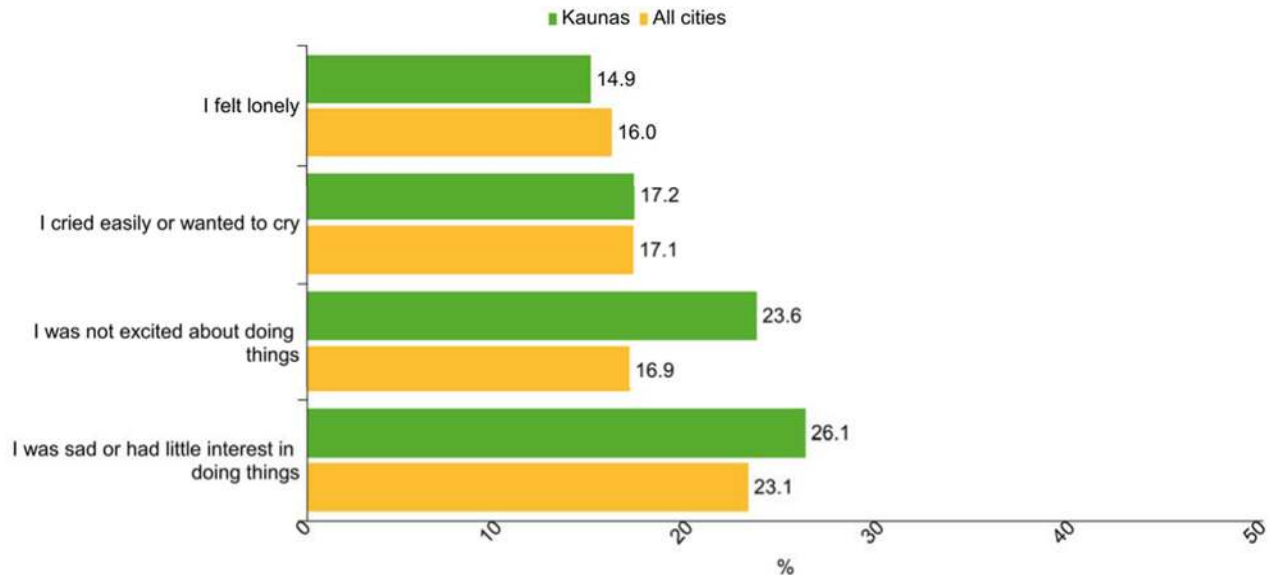
Mažiau, nei 6 valandos

44 paveikslas. Paauglių Kaune, kurie nurodė dažnai jautę pykčio simptomus per praėjusią savaitę, procentas: lengvą supykimą ar susierzinimą, ar pykčio protrūkius, kurių negalėjo suvaldyti.

Kaunas   Visi miestai

Patyriau pykčio protrūkius, kurių negalėjau suvaldyti
Lengvai supykstu ar susierzinu

45 paveikslas. Paauglių Kaune, kurie nurodė dažnai jautęsi prislėgtos nuotaikos per praėjusią savaitę, procentas. Jautė liūdesį ar mažai domėjosi veikla, lengvai pravirkdavo ar norėjo verkti, nerodė noro užsiimti veikla, jautėsi vieniši.

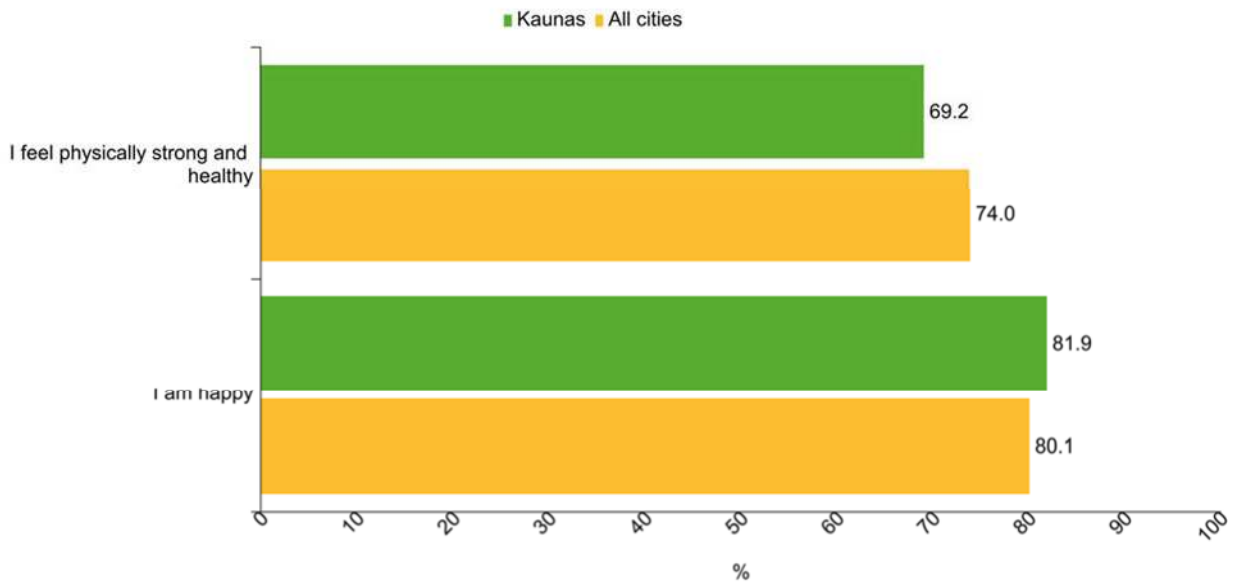
Kaunas Visi miestai

Jaučiausi vienišas

Lengvai pravirkdavau ar norėjau verkti

Neturėjau noro užsiimti veikla

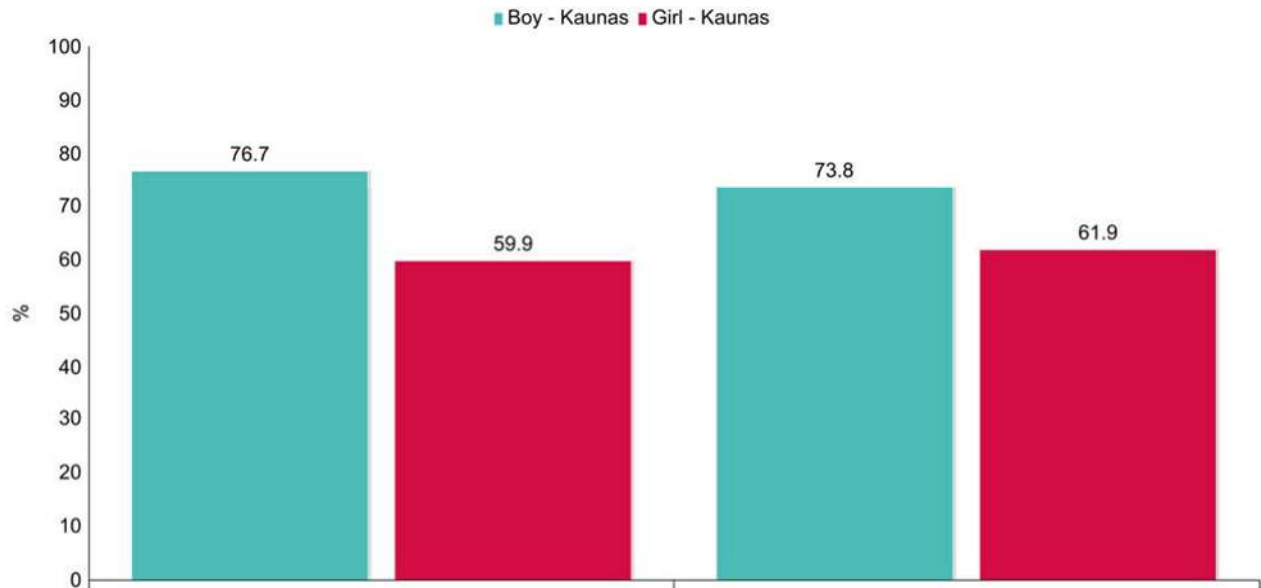
Buvau liūdnas ar mažai domėjausi, kuo galėčiau užsiimti

46 paveikslas. Paauglių Kaune, kurie nurodė esantys laimingi ir jautėsi fiziškai stiprūs ir sveiki, procentas.

Kaunas Visi miestai

Jaučiausi fiziškai stiprus ir sveikas
Esu laimingas

47 paveikslas. Paauglių mergaičių ir berniukų Kaune, kurie vertina savo fizinę ir psichinę sveikatą kaip esančią gerą ar labai gerą, procentas.
Berniukai – Kaunas   Mergaitės - Kaunas